

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. sep-
tembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojskim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 1.200 lir - Leto XLVII. št. 183 (14.013)

Trst, sreda, 18. septembra 1991

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I
Fax 040/772418
GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382-535723
Fax 0481/532958
ČEDAD
Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190
Fax 0432/730462

primorski dnevnik

Lordu Carringtonu je uspelo stkati še en težko prepričljiv sporazum o ustavitvi ognja

Evropa rešuje konferenco

*V Igalu je dvanajsterica zaigrala še zadnjo karto, s katero si skuša rešiti že močno načet ugled
Zadnja eskalacija zvezne vojske je omajala tudi prepričane nasprotnike priznanja dveh republik*

ZAGREB — V teoriji bi moral danes na Hrvaškem zavladati popoln mir. Vojska naj bi se vrnila v vojašnice, srbski teroristi naj bi predali orožje, hrvaške oborožene sile naj bi se razpusile. A dokler nas resničnost ne bo postavila na laž, ostajajo to le pobožne želje, ki so jih po včerajšnjih štiriurnih diplomatskih mukah lorda Carringtona s svojim podpisom na kosu papirja ovekoveličili Tudjman, Milošević in Kadijević. Kot poročamo posebej, se namreč vojna na Hrvaškem nadaljuje, vojska pa je še bolj strnila obročje okrog glavnih strateških točk v Slavoniji, okrog Zagreba in v Dalmaciji.

Nov sporazum o ustavitvi ognja, četrti po vrsti, so predstavniki Srbije, Hrvaške in zvezne vojske s Carringtonom podpisali v črnogorskem letovišču Igalu blizu Herceg-novega, v njem pa je še rečeno, da si bodo podpisniki prizadevali, da bodo vsi tisti, ki so pod njihovim nadzorom ali vplivom, položili orožje. Sporazum naj bi začel veljati takoj, brezpogojno pa danes ob 12. uri, v njem pa je tudi izrecno zapisano, da se stra- ni »globoko in nevarno razhajajo«.

Za Evropo je Carringtonov sporazum za-

dnja karta, ki bi lahko rešila haaško mirovno konferenco, ki se bo vnovič sestala že jutri, hkrati z zunanjimi ministri EGS in z Zahodnoevropsko unijo. Zadnja ima na dnevnem redu predlog o mednarodni tamponski sili, ki naj bi jo na Hrvaško poslali za ločitev spopadajočih se strani. Za tako rešitev se ogrevata zlasti Francija in Nemčija, včeraj pa ga je osvojila tudi Italija, medtem ko se mu upirajo Velika Britanija, Grčija, Portugalska, Danska in Irska, in to zaradi bojazni, da bi nepovabljen nevtalna sila sprožila pravo totalno vojno. Znano je namreč, da se zvezna vojska in Srbija kakršnemukoli posegu tujih sil krčevito upirata.

Težko opredeljiv pa je tudi odnos glavnih evropskih partnerjev do vprašanja o priznanju Slovenije in Hrvaške. Včeraj so se na njem vnovič trla kopja v avstrijskem parlamentu, kjer je Mockova zahteva po takojšnjem priznanju kljub podpori svobodnjakov in zelenih zaradi previdnosti narodnjakov še enkrat propadla. Z najnovejšo eskalacijo zvezne vojske pa se je nasprotovanje nekoliko omeščalo v Italiji, Franciji, Belgiji, Španiji in Veliki Britaniji.

Prizor iz zaklonišča pod zagrebškim Gornjim gradom med enim od včerajšnjih letalskih alarmov (Telefoto AP)

Piccoli (KD), kritičen do Andreottija in De Michelisa, zahteval takojšnje priznanje suverenih republik

Italija pristala na udeležbo evropskih tamponskih vojaških sil v Jugoslaviji

RIM — Po sestanku kabinetnega sveta je zunanje ministrstvo potrdilo, »da je Italija pripravljena zagotoviti konkretno udeležbo tamponske vojaške sile, v primeru, da bi se za to odločili na evropski ravni.« Zunanji minister se je o tej možnosti pogovarjal tudi s Cossigo in Andreottijem. Zadnja beseda bo padla jutri v Haagu, kjer bodo zasedali zunanji ministri Zahodnoevropske unije (UEO). Cossiga je vsekakor podprl pobudo in zagotovil svoje sodelovanje v vlogi vrhovnega poveljnika italijanskih oboroženih sil.

Pristanek vlade je v političnih krogih naletel na pozitivne odmeve, vendar ni manjkalo kritik na račun dosedanjega zadržanja Italije do jugoslovanskega vprašanja. Zahteve po prožnejši in predvsem učinkovitejši politiki so tudi včeraj prišle z različnih strani. Republikanska stranka meni, da bi pomenila udeležba tamponske vojaške sile edino dejansko prisotnost Evrope kot enotnega političnega subjekta v tem novem kriznem žarišču. »Vendar ni dovolj, da Italija podpre tovrstne predloge, besedam morajo slediti dejanja, ki jih doslej ni bilo,« piše uvodničar v današnjem strankinem glasilu. Za konkretno mirovno udeležbo v Jugoslaviji se zavzemajo tudi koordinacijski odbor mladinske levice, PLI (ki zahteva tudi

odpoklic italijanskega veleposlanika v Beogradu, dotlej pa predlaga, da bi ostal v Istri med italijanskim delom prebivalstva), rektorska konferenca in evropski frančiškani, zbrani na kongresu v Assisiju.

Predsednik zunanjepolitične komisije pri poslanški zbornici Flaminio Piccoli (na sliki AP) pa včeraj ni prizanašal s kritikami na račun Andreottijeve odsotnosti in De Michelisove politične linije do Jugoslavije. »Andreotti je izbral najslabši čas za potovanje na Kitajsko, saj ni mogoče, da je državno vodstvo po svetu, medtem ko se pred našimi vrati odigrava prava tragedija,« je dejal na razpravi v okviru praznika Unità v Bologni. Demokrščanski parlamentarci so zahtevali razpravo o tem vprašanju, kar je pozneje predsednik senata Spadolini tudi sprejel. Glede De Michelisovega »poslanstva« pa je Piccoli dejal, da ni več mogoče odlašati s priznanjem neodvisnosti Hrvaške in Slovenije, saj bi bil v obratnem primeru celo poseg tamponske sile UEO zaman. »Ni res, da izbira teh republik predstavlja razpad Jugoslavije, prav obratno, če bo EGS vztrajala pri opciji federacije, bo konec Jugoslavije neizbežen,« je ugotavljal Piccoli, ki zahteva med drugim tudi italijansko predstavnitvo v Ljubljani in Zagrebu.

Naša šola pred novo stvarnostjo

PAVEL STRANJ

Novo šolsko leto, 47. po vojni, se začneja pod vtisom globokih sprememb v svetu in tudi v naši neposredni okolici. Skoraj štirideset let smo živeli v razmeroma varnem zatišju, iz katerega smo gledali vojne le na televizijskih zaslonih. Pred nekaj meseci, pa nas je vojna oplazila in vrednote, simboli, a tudi zelo otipljivi prometni tokovi in razmerja sil so se ob njenem dotiku spremenili in dajajo občutek, da so se spremembe šele začele.

Politične in gospodarske prelopnice rišejo nov zemljevid Evrope, a ne spreminjajo se samo meje držav okoli nas; spreminjajo se tudi politično ideološki zemljevidi, tako na Vzhodu, kot na Zahodu in tudi med nami samimi. Če poskusimo pogledati preko vseh čustvenih vzgibov, ki jih te spremembe povzročajo v nas, v prvi vrsti nova slovenska državna identiteta, pa se moramo prej ali slej vprašati: kakšne učinke bo imelo vse to na našo skupnost? Kako se bodo ti učinki izkristalizirali v našem mikrokozmosu?

Politični in gospodarski potresi bodo povzročali tudi zelo močne kulturne valove, ki bodo v vsakem posamezniku učinkovali drugače, a bodo na koncu pokazali neko novo celovito podobo naše skupnosti, iz te podobe bomo lahko razbrali, če so spremembe manjšino okrepile ali oslabele, če večina meni, da je v novih razmerah znanje slovenskega jezika bolj ali manj ugodno.

Na novo šolsko leto marsikdo verjetno gleda s strahom, da bo ta občutljiv družbeni brometer ta-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

V Italiji
pričakujejo
prve begunce

NA 2. STRANI

FJK vse odločneje
za priznanje
Hrvaške in Slovenije

NA 3. STRANI

Mazaška akcija
po vsem Krasu

NA 4. STRANI

Solidarnostni odbor Sloven-
cev v Italiji je po posvetovanju s
predstavniki Rdečega križa Slo-
venije na svoji redni seji 16. t.
m. sklenil nameniti sredstva, ki
so bila zbrana v tržaški in vi-
demske pokrajini z akcijo Pomoč
Sloveniji '91:
a) ublažitvi neposredne vojne
škode, ki sta jo utrpela bolnica v

Glavni del zbranih sredstev zdravilišču na Debelem rtiču

Ormožu in zdravstveni dom v
Gornji Radgoni; del pomoči gre
Rdečemu križu Gornja Radgona;
za navedene posege so predvi-
deni prispevki v skupnem znes-
ku 33.750.000 lir;

b) ostala sredstva, ki so bila
zbrana v tržaški in videmski po-
krajini - gre zaenkrat za približ-
no 110 milijonov lir - bodo na-
menjena izvedbi nekaterih naj-
nujnejših del in nabav za Mla-
dinsko zdravilišče in okrevališče
Debeli rtič, ki deluje v okviru
Rdečega križa Slovenije kot edi-
no slovensko obmorsko mladins-
ko zdravilišče, prav zato se ga
poslužujejo otroci iz vse Slove-

nije. Poleg tega pa v njej gostijo
tudi otroke od drugod, nedavno
tega otroke iz Černobila, nekaj
let tega pa beneške otroke ude-
ležence Mlade brieze.

Solidarnostna akcija bo tekla
še dva tedna, natančneje do 30.
septembra - do tedaj lahko torej
prispevate za Mladinsko zdravi-
lišče in okrevališče Debeli rtič -
nakar bodo sredstva v začetku
oktobra predana Rdečemu kri-
žu Slovenije.

Na Goriškem so nabrali 65
milijonov lir, del teh sredstev pa
je bilo že izročeni Rdečemu
križu Slovenije in slovenski Ca-
ritas (po 20 milijonov vsakemu).

Pomorska blokada Hrvaške, zračni napadi pa se stopnjujejo po vsej republiki

Po podpisu premirja še hujši boji

Posnetek iz Gline zgovorno dokazuje, kakšni so srbski »teritorialci« (Telefoto AP)

ZAGREB — Kljub pogovorom lorda Caringtona, predsednika mirovne konference o Jugoslaviji, s predsednikom Hrvaške in Srbije Franjom Tuđmanom in Slobodanom Miloševićem, so se včeraj spopadi na Hrvaškem nadaljevali z nezmanjšano ostrino. Bojev ni ustavil niti ukaz hrvaškega obrambnega ministra Luka Bebića vsem enotam hrvaških oboroženih sil, da takoj prekinajo vse napadene vojašnice JA.

Že pred tem so hrvaške oborožene sile zajele več vojašnic. V Slavonski Požegi in novi Gradiški so se vojaki v vojašnicah predali brez bojev in brez enega samega strela. O zajetju vojašnic poročajo tudi iz Petrinje in Osijeka. Kaže, da je zvezna vojska še najbolj trdna tam, ker je v prednosti - v zraku in na morju. Tako je bilo tudi včeraj slišati več alarmov za nevarnost letalskega napada v Zagrebu, Splitu, Ogulinu, Križevcih, na Braču in drugih krajih. Zadnji alarm se je oglasil deset minut po 23. uri, ko so sirene zatulile po vsej Hrvaški, v Zagrebu pa so ostrostrelci iz teme brezcilno streljali. Žalostno podoba kaže tudi osiješka bolnica. Granate velikih razsežnosti so uničile ginekološki in kirurški oddelek. Okoli tisoč bolnikov je že peti dan v vlažnih zakloniščih, primanjkuje pa hrane, posteljnine in zdravil. Prvič od začetka vojne vihere je bila telefonska zveza z Beogradom popolnoma prekinjena. Franc Dovečar, pomočnik direktorja za telekomunikacije pri PTT, je na ta račun izjavil,

da je glavno mesto delno povezano s tuji, vendar ne zaradi namerne prekinitve zvez, temveč zaradi preobremenjenosti telefonske linije. Glede prekinitve zvez v severni Srbiji pa Dovečar ni izključil, da so posledica vojaških akcij.

Ob 14.52 so letala zvezne armade napadla Novsko. Hrvaške obrambne sile so strelile letalo galeb. Pilot je umrl, delčki letala pa so se raztreščili 100 metrov naokoli. Ob 17.30 je letalo JA nad Novo Gradiško izstrelilo raketo v motel Slaven in na Inino črpalko na avtomobilski cesti Zagreb - Beograd. Rakete so izstrelili tudi na odajnik hrvaške radiotelevizije na Psunju. Včeraj popoldan se je začel letalski napad na industrijske objekte v Osijeku. Cilji zveznih letal so bili Saponija, kjer so obstreljevali rezervoarje salmijaka, LIO in osiješka tovarna sladkorja. V vsej okolici je bil zrak zadušljiv, nad industrijskimi objekti pa se je valil gost, črn dim.

Najostrejši spopadi so včeraj potekali v vzhodni Slavoniji. V Osijeku so hrvaške sile zavzele zloglasni poligon C. Spopadi so divjali tudi v Vukovaru in okoliških krajih. Najhuje je bilo v Borovu. V Vinkovcih boji ne pojenjujejo. V Sisku so hrvaške sile že včeraj uničile vojaško oporišče na Šašini Gredi, kjer je imela zvezna armada radarski sistem za vodenje raket v premeru 400 kilometrov.

Na podlagi ukaza poveljstva vojaško-pomorskega območja so včeraj zaprli pristanišča Pulj, Reka, Zadar, Šibenik, Split, Plo-

če in Dubrovnik. Plovba je prepovedana tudi v bračkem kanalu. Zvezna armada je tako prekinila edino prometno zvezo, ki je na Hrvaškem še delovala. V vseh pristaniščih so poleg domačih tudi ladje pod tujimi zastavami.

Jugoslovanska mornarica je včeraj dopoldne napadla Šibenik. Več granat je zadelo pristanišče, pristaniško bencinsko črpalko, kinodvorano in poškodovale več kulturno-zgodovinskih spomenikov. Celotna akcija mornarice pa je bila izpeljana, kot kaže zato, da so lahko iz šibeniškega kanala umaknili manjše bojne ladje. Hrvaške sile so se spopadle z dvema večjima ladjama JA, ko sta poskušali prodreti skozi kanal Svetega Anteja. Eno ladjo so zadeli, zato se je umaknila. Kopenski napad na šibeniški most kljub mornariški podpori, pa ni uspel.

Na včerajšnji tiskovni konferenci puljskega kriznega štaba v Pulju so poudarili, da se Istra in še zlasti Pulj na hitro pripravljata na obrambo pred možno agresijo zvezne armade. Doslej še niso ukrepali, saj je bil istrski polotok do zdaj miren.

Medtem ko so v Zagrebu tulile sirene za nevarnost letalskega napada, je bilo v naselju Borongaj slišati strele iz bližnje vojašnice Dušan Čorković, iz katere pet topov meri v središče Zagreba. Iz borongajske vojašnice so streljali proti naselju Bukovac, v središču mesta pa je odjeknila eksplozija.

V Sloveniji 1700 beguncev iz Hrvaške

LJUBLJANA — Zadnje dni se v Slovenijo zateka vedno več beguncev s kriznih območij Hrvaške. Največ jih je iz Slavonije, Zadra in okolice Zagreba. »V vsej Sloveniji je prijavljenih 1700 beguncev,« nam je dejal Mirko Jelenič, sekretar Rdečega križa Slovenije, vendar predvidevajo, da se jih okoli 600 ni prijavilo.

Največ beguncev, zvečne otrok in žensk, je v Ljubljani - okoli 300, v Mariboru - čez 200, v Celju - čez 100. Vsi ti so registrirani, koliko pa je tistih, ki se iz tega ali onega vzroka nočejo prijaviti, lahko le uganjamo.

»Zavzemamo se za to, da bi se vsi pribežniki prijavili. Tako dobijo status begunca, s tem pa pridobijo tudi določene ugodnosti. Nujna medicinska pomoč je denimo zanje brezplačna,« pravi Mirko Jelenič.

Begunci večinoma bivajo pri sorodnikih, prijateljih, znancih in pri družinah, ki so se Rdečemu križu ponudile same.(dd)

Čeprav zaradi blokiranih hrvaških pristanišč ni mogoče govoriti o pravem eksodusu Italija pričakuje vojne begunce

RIM — Pristanišče v Anconii je postalo po sili razmer zbirno središče za begunce z Balkana. Zaostrovanje vojne na Hrvaškem je italijanske oblasti prisililo, da se pravočasno pripravijo na sprejem morebitnih vojnih beguncev, saj ni mogoče izključiti eksodusa, prav tako pa bi bilo nesmiselno ustvarjati nepotrebno paniko v pričakovanju Hrvatov. Vsaj doslej se je izkazalo, da so se za beg odločili le tisti, ki imajo v Italiji znance in sorodnike in ki se bodo takoj, ko se bo položaj umiril, vrnili domov. Na 1.500 beguncev, večinoma mater z otroki in starcev, so jih italijanske oblasti zavrnile le dva odstotka. Včeraj zjutraj se je v Trstu izkrcalo 114 Splitčanov in vsi po vrsti so zagotovili, da se želijo že čez nekaj dni vrniti domov, seveda če bodo razmere to dopuščale. Vsi begunci se lahko zanesejo na gostoljubje sorodnikov in znancev, nekateri so pot nadaljevali v Švico in Nemčijo. Kapitan Palladia je povedal, da je plovba potekala mirno, brez ovir in nevarnosti. »V Splitu je bilo vse mirno, čeprav je ozračje izredno napeto, ljudje pa so že čisto na koncu z živci,« je dejal kapitan.

V Furlaniji Julijski krajini, v Venetu in v Emilii Romagni so turistični delavci s pomočjo

civilne zaščite, Rdečega križa in ministrstva za izseljence že pripravili nekaj tisoč ležišč, poskrbljeno pa je tudi za zdravniško službo. V zbirnih centrih bodo begunci lahko ostali največ 48 ur, na to jih bodo premestili drugam. Prefektura pa so pristaniškimi oblastem naročile, naj ne bodo preveč »pikolovske« pri pregledovanju dokumentov, saj gre vendar za vojne begunce, o tem pa je govorila tudi ministrica za izseljence Boniverjeva. V Luksemburgu, kjer poteka zasedanje ministrov za emigracijo iz 25 držav članic Evropskega sveta, je razložila, da bi morale te države temeljito sprejeti priseljensko politiko prav z ozirom na dogodke v Vzhodni Evropi. Skoraj vse te države razpolagajo z ustreznimi strukturami, večinoma gre za opuščene vojaške objekte, kjer bi begunci lahko našli namestitev, ki bila daleč primernejša od šotorov na asfaltu, ki jih pripravljajo na primer v Anconii. Boniverjeva je še zadnji krat ponovila, da Hrvati niso Albanci in da se bodo razen sporadčnih primerov vsi vrnili v domovino. Opozorila pa je tudi na nevarnost »politične in etnične promiskvitete«, možno je, da bodo med begunci tudi srbski dezertjerji in razni disidenti. Tak položaj bi

lahko sprožil hude motnje v sožitju med begunci in končno, Italija je že doživela izkušnjo albanskega eksodusa, ki je pokazala, da ena sama država ne more biti kos tako množični, četudi začasni prisotnosti tujcev.

Vesti, ki prihajajo iz Dalmacije so vse prej kot pomirjujoče. Vojna mornarica je včeraj zjutraj blokirala zadarsko pristanišče, tudi od drugod trajekti niso odpluli, saj vso dalmatinsko obalo oblegajo z morja. V Zadar se je tako moral vrniti hrvaški hidrogliser, na katerem je bilo dvajset potnikov in dva smetalca RAI. Na trajekt, ki je imel redno dovoljenje za odhod, bi se morali prvotno vkrcati samo pooblaščenji tujci, po sili razmer pa so zadnji trenutek vzeli na krov tudi skupino mater z otroki. Zaenkrat ni znano, kaj se dogaja s hidrogliserjem, počakati bo namreč treba do petka ali sobote, ko bi morala odpluti tudi trajekta Ilirija in Palladio, ki plujeta na redni progi Zadar Pescara in Zadar Ancona. Šele takrat pa bo mogoče oceniti, ali je izredno stanje v pričakovanju beguncev utemeljeno. Z ozirom na dramatično dejstvo, da dalmatinska pristanišča oblegata vojska in mornarica, bi se namreč lahko zgodilo, da trajekti sploh ne bodo odpluli.

● Naša šola pred novo stvarnostjo

NADALJEVANJE S 1. STRANI

koj pokazal znake sprememb v naši družbeni in narodni strukturi, zlasti tistih na katere doslej nismo znali ali mogli vplivati nam v prid. Lahko tudi upamo, da se čisto enostavno, navidezno in navzven, ne pokaže ali zgodi nič novega. A dejstvo je, da so se spremembe že izvršile in da posledice že delujejo. Lahko jih le skušamo razumeti in se nanje pripraviti.

Manjšina se je pravzaprav, gledana skozi šolsko prizmo, že spreminjala tudi pred nedavno vojno, a te spremembe so se vlekle skoro neopazno in brez prevelikega odmeva, čeprav je bilo v zadnjem času objavljenih več raziskav, ki so to spreminjanje osvetlile. Naša skupnost se dejansko vse bolj dinamično spreminja, vedno bolj je raznolika. Njena kulturna podoba in narodna identita dobiva vse več različnih odtenkov in jasno je, da ta preobrazba zadeva prvenstveno šolo s slovenskim učnim jezikom.

Med vsemi številnimi aspekti te največje slovenske ustanove, ki šteje več zaposlenih kot katero koli drugo slovensko podjetje v Italiji pripada v današnjih razmerah osrednja vloga slovenskemu jeziku. Jezik ni edini nosilec in označevalec kulturne pripadnosti, a v naših razmerah ostaja daleč najpo-

membnejši povezovalni okvir za celo skupnost.

Jezik ustvarja tisto osnovno omrežje, preko katerega se lahko skupnost izraža in povezuje navznoter in navzven. Ker ne živimo izven časa in prostora, ni dovolj, da slovenski jezik med nami le ohranjamo, ampak ga moramo stalno razvijati, da gre v korak s potrebami tega časa in prostora.

Bilo bi zelo enostavno, če bi za pouk in vrednotenje slovenščine pri nas lahko aplicirali ista merila in metode, kot v osrednji Sloveniji. Specifičnost naših razmer zahteva veliko več, ker slovenščina v Italiji ni še dosegla zadovoljive stopnje družbenega priznanja; ker je protitok italijanske kulture daleč premočen in ker sama naša šola ni »slovenska šola v Italiji« ampak le »šola s slovenskim učnim jezikom v Italiji«.

Slovenščina v Italiji zato ne more in ne sme biti le nekaj prevodnik kulture iz osrednje Slovenije, ampak veliko več. Šoli s slovenskim jezikom pripada osrednja vloga v tem ustvarjalnem doprinosu, kot ustanovi, ki naredi vse kar je mogoče, da čim več mladih, ki vstopijo vanjo, dosežejo, ohranijo in razvijajo stik z jezikom in s kulturnim bogastvom, ki ga jezik odkriva.

Jasno je, da učenci slovenskih šol morajo doseči znanje slovenskega in

italijanskega jezika, ki jim bo omogočalo uporabo obeh, tudi kot normalni orodji v njihovih dejavnostih. Ravno zato mora biti slovenska podlaga čim bolj trdna, zlasti v naših razmerah, kjer je ovir več kot spodbud. Narečno zaledje izginja tudi v najbolj zakotni vasi pred premočjo italijanske televizije; na jezikovno mešanih območjih na robu manjšinskega ozemlja jezik navadno nima dovolj kulturnih opornikov izven šole; v središču mest pa je omejen na nekaj »otokov«.

Iz lanskega leta prinašamo precej pozitivnih vtisov in perspektiv za nadaljne delo: demografski padec se vsaj začasno umirja, šola v Špetru je dobila nekaj spodbudnih priznanj, številne raziskave kažejo, da je šola še vedno v žarišču zanimanja naše skupnosti.

Večkrat je bila že izrečena misel, da šola ni dovolj; da ohranja bistveno in osrednjo vlogo pri razvoju skupnosti, a da sama ne more več izvajati vseh nalog, ki so potrebne za vzgojo in izobraževanje novih generacij. Če je to res za šole večinskih družb v mirnih časih, je to toliko bolj res za nas danes. Zato dobiva vse večji pomen doprinos, ki ga prispevajo vse druge družbene sile.

Bolj kot kdaj koli prej je uspešnost dela šolnikov in staršev odvisna tudi od angažiranja manjšinskih, večinskih in matičnih struktur.

Koroška denarna pomoč za žrtve vojne v Sloveniji

HRUŠICA — Simbolično dejanje izročanja čeka v znesku 870.285 avstrijskih šilingov je včeraj ob Karavanškem predoru postalo dokaz sožitja ljudi, ki v praksi (kot je dejal dr. Grilc, predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev) ustvarjajo Evropo v malem: »V teh regijah nastaja nova Evropa regij, kjer prijatelji pomagajo drug drugemu.«

Prav ta organizacija je skupaj s časopisom Naš tednik, Mohorjevo družbo in drugimi pripomogla k izrednemu odzivu posameznikov, ki so namenili sredstva za pomoč žrtvam vojne v Sloveniji. S humano potezo so se jim pridružili še avstrijski umetniki, ki so zbrali okoli 470 tisoč šilingov.

Deželni glavar dr. Cristoph Zernatto in predsednik slovenske vlade Lojze Peterle sta v priložnostnih nagovorih poudarila sožitje in sporazumno reševanje vseh problemov. Peterle je pri tem poudaril pozitivno vlogo koroškega deželnega glavarja, obenem pa dodal: »Med nami ni problemov, kjer ne bi bila mogoča skupna rešitev, tudi če gre za probleme slovenske skupnosti v Avstriji. Evropa se v teh časih ni najbolje izkazala. Bolj bi se morala držati lastnih načel o svobodi ljudi in pravicah narodov, zato od nje pričakujemo manj besed in več dejanj. Slovenija izpolnjuje vse zahteve za suvereno državo, računamo na ustrezno priznanje do izteka moratorija, obenem pa odklanjamo njegovo podaljšanje. Ob besedah zahvale avstrijskim umetnikom in še posebej koroškim rojakom, sta ob politika poudarila nova izhodišča za prijateljstvo v tem delu Evrope. Pol sredstev bo namenjeno prizadetim občinam, pol pa bo najbolj ogroženim razdelil Karitas. Slovesnosti so se udeležili tudi predstavniki jesenjske občine in generalni konzul v Celovcu Milan Majcen.

MIRAN ŠUBIC

Predlog deželne sekretarja PSI Piera Zanfagninija deželni vladi in strankam Poslaništva FJK v Sloveniji in Hrvaški

Jugoslovanska kriza v ospredju današnjih pogovorov ob obisku Milana Kučana v Trstu

TRST - Furlanija-Juljska krajina se v odnosu do krvavih zapletov jugoslovanske krize vse bolj oddaljuje od Rima. Medtem ko italijanska vlada še okleva in se ne more odločiti, da bi priznala Slovenijo in Hrvaško, FJK pritiska, da bi prišlo čimprej do priznanja, ki ga ocenjuje kot pomemben signal obsodbe politike osvajanja in izvršenih dejstev, ki jo vodi srbsko vodstvo.

Predsednik deželne vlade Biasutti (KD) je v nedeljo poslal predsedniku italijanske vlade Andreottiju pismo, v katerem je med drugim poudaril, da »Italija ne sme več samo gledati na vojaško agresijo, ki je nedopustna z moralnega še prej kot s političnega vidika«. Biasutti se je tudi jasno distanciral »od politično-diplomatske linije, ki bi čeravno nehoti dovolila Srbiji, da nekaznovano nadaljuje z napadom, ki v povojni Evropi nima enakih. Želeli bi, da bi bilo mednarodni diplomaciji jas-

no, da je v Jugoslaviji že prišlo do državnega udara«.

Včeraj pa so šle stranke še korak dlje. Na pobudo deželne sekretarja PSI Piera Zanfagninija so se včeraj srečali deželni sekretarji vseh strank, ki so zastopane v deželnem svetu (samo misovci niso bili povabljeni), da bi preučili položaj v Sloveniji in na Hrvaškem v luči zadnjih vse bolj krvavih zapletov krize. V tem okviru je Zanfagnini tudi predlagal, naj zaradi izrednih razmer Furlanija-Juljska krajina vsaj začasno, v pričakovanju konkretnih korakov Italije in Evropske skupnosti, naveže »diplomatske odnose« s Slovenijo in Hrvaško in se s sosednjima republikama dogovori za vzajemno odprtje uradnih predstavništev.

Socialistični sekretar je v pogovoru z novinarji priznal, da odpiranje takih poslaništev sicer presega pristojnosti Dežele, vendar je dodal, da so v izrednih razmerah

potrebni tudi taki ukrepi, še zlasti če v tej situaciji lahko pomagajo Sloveniji in Hrvaški. Zanfagnini je tudi pozval predsednika Biasuttija, naj ukrepa še konkretnije »tudi če bo treba preseči politične pristojnosti Dežele«.

Zanfagninijev predlog je odločno podprl načelnik svetovalske skupine DSL Travanut, ki je zastopal sekretarja Ruffina in ki je ocenil, da je izmenjava poslaništev dobra poteza. Osebo pa je predlagal množično manifestacijo, ki naj bi zajela celotno deželno družbeno in politično stvarnost. Manifestacija bo najbrž v Redipuglii, udeležili pa naj bi se je vidni vsedržavni predstavniki strank.

Sicer pa je na seji prodrlo mnenje, da bi morala - v dogovoru s hrvaškimi oblastmi - v najkrajšem času obiskati Zagreb delegacija deželne odbora in sveta, ki bi morala stopiti v stik z vsemi institucionalnimi in političnimi dejav-

niki, istočasno pa bo morala Dežela pritisniti na rimsko vlado in parlament, da priznata Slovenijo in Hrvaško. Ni mogoče čakati, da bi imeli tanke na meji, je bilo rečeno, še zlasti pa je treba poseči, preden bo ogrožena italijanska manjšina v Jugoslaviji.

Deželni sekretar KD Bruno Longo je menil, da je ravno pritisk na Rim najbolj konkretna dejanje, ki ga lahko v tem trenutku naredi Dežela.

Sicer pa bo o teh vprašanih govor tudi danes, ko bo prišel na obisk v Trst predsednik predsedstva Slovenije Milan Kučan, ki bo imel dopoldne dolg razgovor s predsednikom deželne vlade Adrianom Biasuttijem.

Poleg srečanja z Biasuttijem ima Kučan v programu srečanje s predstavniki slovenske manjšine, popoldne pa obisk pri predsedniku Pokrajine in tržaškem županu, zvečer pa predstavitev knjige o Sloveniji.

Zadovoljstvo pri Deželi ob sporazumu v Jugoslaviji

TRST — »To je dobra novica,« je izjavil predsednik deželne vlade FJK Biasutti, ko je zvedel, da so se Milošević, Tudjman in Kadijević ob posredovanju lorda Carringtona zmenili za prekinitev ognja v vsej Jugoslaviji. Upamo, da gre za dokončno izbiro, ki bo omogočila resna pogajanja in vzpostavitev miru ter stabilnosti, je še dejal Biasutti in potrdil veljavnost stališč, ki jih je zagovarjala Dežela ob soglasju prebivalstva.

Živo zadovoljstvo je izrazil tudi podpredsednik deželne skupščine Carpenedo. Zaslugo za sporazum je pripisal »modremu in prepričljivemu posredovanju Carringtona, ne gre pa pozabiti velikega prispevka političnih sil v evropskih državah, Italije in še posebej Furlanije-Juljske krajine«.

Videmski pokrajinski svet za mir in dialog

VIDEM — Tudi pokrajinski svet v Vidmu se zavzema, da bi v Hrvaški prevladal razum in se končalo vojno stanje. To so poudarili na ponedeljkovi seji skupščine, ki je bila sicer sklicana zaradi razprave o statutu. Dramatični dogodki na Hrvaškem pa so »preglasili« debato o statutu in o njem so razpravljali na včerajšnji seji pokrajinskega sveta. Predsednik Tiziano Venier je dejal, da sta nasilje in brutalnost prevladala nad dialogom in dogovarjanjem, kritiziral srbsko invazijo in izrazil solidarnost Sloveniji in Hrvaški. Sama solidarnost, kot je ugotovil načelnik skupine DSL Nevio Puntin, pa več ne zadostuje; treba je, da se vse demokratične sile v državi odločneje zavzamejo za mir in sporazumevanje med narodi. Kritičen do Italije in Evropske skupnosti sploh pa je bil predstavnik Lege Nord Piero Fontanini, ki je kritiziral zadržanje ES, ker ni poslala vojaških enot v Hrvaško. Načelnik svetovalske skupine PSI Erberto Rosenwirth je v svojem posegu ugotovil, da je mednarodna diplomacija doslej premalo storila v korist miroljubne rešitve zapletenega jugoslovanskega voza. Podobne misli glede staticnosti italijanske države, zahodnega dela Evrope in ZDA je naglasil demokristjanski predstavnik Silvio Moro. Delno neuglašen v primerjavi z ostalimi pa je bil Francesco Longo (neodvisen), ki je nasprotoval materialni pomoči v korist italijanski manjšini v Jugoslaviji, češ da je v državi že preveč težkih in zapletenih ekonomskih problemov, ki čakajo na rešitev. (R. P.)

Vse štiri škofije v deželi podpirajo samoodločbene težnje Hrvaške in Slovenije

GORICA — Videmski nadškof, goriški nadškof, tržaški škof in škof za Pordenon-Concordio so podpisali skupno izjavo o dogodkih v Jugoslaviji. Državljanska vojna se je spremenila v vojno proti Hrvaški, pravijo in potrjujejo načelo, da ima vsak narod pravico do samoodločbe, kakor to določa Helsinška listina; tudi Slovenija in Hrvaška ter druge republike imajo torej pravico, da same odločajo o svoji prihodnosti. Samoodločbeni postopek pa se mora odviti ob spoštovanju že utrjenih odnosov s sosednimi republikami in zaščiti človeških pravic v vseh tam živečih manjšinah. Izjava odločno obsoja »ekspanzionistično akcijo Srbije, ki s silo orožja zaseda široka območja Hrvaške in seje teror med civilnim prebivalstvom.« Podpisniki pozivajo rimsko vlado, da zavzame jasno stališče, Evropsko skupnost pa, da sprejme učinkovitejša ukrepe za zagotovitev dejanske prekinitve ognja. Hkrati vabijo vse sredine civilne družbe v Jugoslaviji, da opustijo sovraštvo in nasprotovanja ter omogočijo prevlado dialoga in razuma, ki edina lahko privedeta do pomiritve. Izjava se zaključuje z vabilom deželanom, da lahko izkažejo prizadetemu prebivalstvu konkretno solidarnost tako, da naslovijo svoje prispevke Caritasu.«

Upravitelji občine Bardo so seznanili Biasuttija z gospodarskimi težavami

BARDO — Predsednik deželne odbora Furlanije-Juljske krajine Adriano Biasutti je pred dnevi obiskal Občino Bardo. Na srečanju je tekla beseda predvsem o problematiki zaposlovanja, gospodarskih investicij in omejevanja izseljevanja.

Ljudem v teh krajih je treba nuditi vse pogoje, da ostanejo doma, da tu služijo kruh in da ustvarijo nove družine. To pa je povezano tudi s poživitvijo turistične ponudbe, predvsem z vrednotenjem naravnih lepote Terske doline. S tem v zvezi je dolina pod Musci privlačna za turiste in to je področje, v katerega je treba investirati.

Glede teh vprašanj, tako je bilo povedano predsedniku deželne odbora, so že izdelali okvirne načrte za vrednotenje vrelca mineralne vode v Muscih, za razširitev področja parka Juljskih predalp ter za valorizacijo podzemlja v Zavarhu.

V perspektivi takšnega turističnega razvoja se Občina Bardo zavzema za uveljavitev središča na "Tanamejskem" sedlu, kjer je v teku gradnja hotela. Sicer se bodo o teh vprašanih, kot je povedal Adriano Biasutti, dogovorili na ravni deželne odbora in ocenili vse možnosti, da bi Bardo s turističnega vidika zadihalo s polnimi pljuči. (R.P.)

Unija Italijanov zavrača očitke

REKA — Unija Italijanov je izdala tiskovno sporočilo, v katerem obsoja »obrekljivo kampanjo« nekaterih časopisov in posameznih političnih zastopnikov Hrvaške in Slovenije proti italijanski manjšini in njenim voditeljem. Začel je hrvaški zunanji minister Šeparović, ki je omenil »rahle znake nelojalnosti v manjšini, ki nima nobenega razloga za tarnanje«, piše v sporočilu, sledil je članek v hrvaškem Slobodnem Tjedniku z napadom na predsednika skupščine UI Bormeja, češ da je iredentist, nato pa članek v ljubljanskem Delu, ki obtožuje voditelje UI, da so z organizacijo istrskih beguncev v Italiji sestavili dokument o avtonomiji Istre in da iščejo zavedno zaslombo pri uradnih predstavnikih Italije.

Italijanska unija odločno zavrača takšne trditve in podtikanja, je dalje rečeno v tiskovnem sporočilu s pripombo, da je to logično v sklopu spirale najbolj napetega nacionalizma; takšne obtožbe so letele na manjšino že pod prejšnjim režimom vsakokrat, ko se je bolj angažirala v boju za zaščito svoje identitete, zdaj pa se ponavljajo z namenom, da se ustrahujejo tisti, ki po desetletjih tlačenja in zatiranja spet potrjujejo lastno nacionalno identiteto. Cilj vsega tega je po zatrjevanju Unije redimenzionirati italijansko skupnost kmalu po zadnjem popisu in svobodnih ter

demokratičnih volitvah, ko si je manjšina izgradila novo, enotno organizacijo; ne samo, v javnosti je treba ustvariti vtis, da je manjšina možna peta kolona v službi zunanjih interesov. Unija Italijanov si pridržuje pravico, da nastopi kot prizadeta stranka nasproti tistim, ki strežejo po njenem dostojanstvu, je zapisano v sporočilu z dodatkom, da se je Unija javno pogovarjala o svojih problemih s predstavniki Hrvaške, Slovenije in Italije na najvišji ravni, da je naletela pri tem vselej na naklonjenost in da se je pripravljena še naprej razgovarjati z vsemi, ki bi radi prispevali k jezikovnemu, kulturnemu, socialnemu, političnemu in gospodarskemu razvoju manjšine ter k zaščiti njene enotnosti in homogenosti ravnanja z njo v obeh republikah.

V zvezi z avtonomijo Istre pa Unija Italijanov naglašja, da gre za idejo mnogo širšega zaduha, ki prešača dimenzije manjšine in ki so jo iznesle do sedaj različne istrske politične sile; Unija ni zavzela nobene uradne stališča, o tem ni razpravljala, bo pa to storila, ko se bosta Hrvaška in Slovenija na institucionalni ravni spopadli s problemom krajevnih avtonomij, po možnosti ob upoštevanju istrskih specifik, med katere sodi tudi italijanska manjšina.

Zaključek "Histrie" s slovesnostjo

KOPER — Skupnost Italijanov iz Kopra vabi jutri, 19. septembra, ob 17. uri na slovesnost ob zaključku razstave "Histria - popotovanje v preteklost" (risbe in akvareli - Nello Pacchietto, predstavitve - Ivo Prandini). Ob tej priliki bo prof. Bruno Maier iz Trsta obeležil stoletnico koprškega pesnika Tina Gavarda. Slovesnosti se bodo udeležili minister za kulturo RS Andre Capuder, namestnik beneškega župana in odbornik za kulturo Fulgenzio Livieri, načelnik službe za varstvo naravne in kulturne dediščine iz Benetk Livio Ricciardi, predsednik "Jadranskega dialoga" Gianumberto Ferraro in avtor razstave Nello Pacchietto. Sodelovala bosta komorski orkester iz Kopra pod vodstvom Boruta Logarja in istrski trio "Piščaci".

Tudi v Vidmu dobijo center "G. Amendola"

VIDEM — V Kechlerjevi palači v Vidmu bo v petek, 20. t.m., ob 18. uri ustanovna skupščina Centra "Giorgio Amendola", na kateri bo sodeloval tudi predsednik istimenskega centra iz Bologne Guido Fanti. Na skupščini (odprti za javnost) bodo poglobili politične in kulturne probleme, ki združujejo levičarske sile v FJK. V debato, ki jo bosta uvedla Roberto Viezzi in sam Fanti, bodo posegli politični predstavniki deželne leveice ter kulturniki in gospodarstveniki. Center bo deloval kot sredstvo, ki bo na razpolago posameznikom in skupnostim za pobude na političnem in kulturnem področju, s katerimi naj se opredelijo perspektive leveice in ohrani enotnost med silami socialističnega navdaha.

Emporio Fiorentino
ŽENSKA OBLAČILA

TRST

Ul. San Maurizio 16
(vogal Trga Ospedale)

☎ 775741

Novosti jesen - zima
tailleur - jope - obleke - majice - dežni plašči
UGODNE CENE

Tiskovna konferenca pokrajinskega vodstva SSk o Slovincih in slovenščini v statutih »Pristaši recipročnosti naj si preberejo statut koprške občinske skupščine« Slovenščina kamen spora tudi na pokrajinski ravni

Nekateri politiki (med njimi predsednik Dežele Biasutti) in ugledni javni delavci (npr. zgodovinar De Castro) so v teh dneh pri obravnavi kočljivega položaja italijanske manjšine v Istri in na Reki znova postavili v ospredje načelo recipročnosti med pravicami Italijanov in tukajšnjih Slovencev. Manjšinama je treba torej zagotoviti enak pravni položaj ne glede na njihovo številčnost in zemljepisno pripadnost, Italijani na Hrvaškem morajo uživati iste pravice kot sonarodnjaki v Sloveniji, Benečani iste pravice kot tržaški Slovenci. Do tukaj vse lepo in prav, položaj pa je zelo različen od tistega, ki ga skušajo prikazati nekateri v Trstu in v Rimu. Italijanska skupnost onkraj meje je iz dneva v dan vse bolj neposredno vpletena v vojna dogajanja, Slovinci v Italiji pa smo istočasno priča zaskrbljujočemu omejevanju že pridobljenih narodnostnih pravic. Dokaz, da gremo nazaj namesto naprej, je statut Občine Trst, ki v osnutku večinskih strank ne samo, da ne priznava manjšini nobenih stvarnih pravic, ampak celo izničuje njeno zgodovinsko navzočnost na teritoriju.

Občinski statut je bil glavna tema včerajšnje tiskovne konference pokrajinskega vodstva Slovenske skupnosti, na kateri sta govorila tajnik Opelt in občinski svetovalec Lokar. Tajnik je uvodoma izrazil solidarnost hrvaškemu narodu in tudi italijanski manjšini, ki mora uživati enake pravice v Sloveniji in na Hrvaškem. Glede osimskega sporazuma in vse bolj vztrajnih zahtev po njegovi reviziji, ki ne prihajajo samo iz desničarskih vrst, ampak tudi iz vladnih in diplomatskih krogov, bi SSk najbrž pristala na morebitne spremembe, a le v primeru res kvalitetnih obogatitev in pozitivnih dopolnil te mednarodne pogodbe, vključno seveda z manjšinsko problematiko. Lokar pa je osnutek tržaškega statuta primerjal s statutom koprške občine, ki priznava Italijanom popolno enakopravnost. »Načelno smo bili vedno proti recipročnosti, ker menimo, da je treba manjšine zaščititi predvsem na osnovi notranjega prava (v Italiji na podlagi ustave). Če nekateri hočejo biti dosledni s tem, kar govorijo in razglašajo, pa

si lahko vzamejo v roke koprski statut, ga podrobno preberejo ter potem mirno primerjajo s tem, kar za tržaške Slovence predlaga petstrankarska mestna uprava«, je dejal Lokar, ki je glede Slovencev in slovenščine pripravil celo vrsto popravkov. O njih bo tekla beseda najprej v svetovalski komisiji, ki je poklicana, da »izpili« sedanji osnutek statuta, nato pa še v občinskem svetu, ki bo temu dokumentu najbrž posvetil več zasedanj.

SSk poziva na boj vse manjšinske komponente in organizacije, statut pa bo končno nudil priložnost vsem strankam, »da se brez slepomišenj enkrat za vselej jasno izrečejo o pravicah Slovencev«. Večinska koalicija je vsekakor že nekajkrat dala vedeti, da bo treba za vsako odločitev o manjšinskih pravicah na občinski ravni počakati na državni zaščiti zakon, ki ga še ni in baje tudi še nekaj časa ne bo. Po mnenju Lokarja in somišljenikov je to stališče sramotno in nedopustno, saj bi morala država prav iz krajevnih realnosti črpati zglede in spodbude za čimboljšo zaščito manjšinskih skupnosti.

S. T.

Slovenščina je kamen spora tudi na sejah svetovalske komisije, ki oblikuje statut pokrajinske uprave. Včerajšnji sestanek je razgibal predstavnik stranke Slovenske skupnosti Zorko Harej, ki je formalno zahteval, da se v statut vključi pravica do rabe slovenskega jezika na sejah skupščine in svetovalskih komisij, ki jo je pokrajinski svet svojčas že osvojil. Deželno upravno sodišče je kasneje ta sklep zavrnilo, tega mnenja pa je bil pred kratkim tudi državni svet. Na to sporno razsodbo so se z različnih izhodišč nasprotovale navezali misovci, listarji in demokristjani.

Značilen je bil glede tega poseg načelnika svetovalske skupine KD Locchija, ki je izrecno podčrtal, da glede tega ne soglašajo niti s predsednikom Dežele Biasuttijem, ki je v neki izjavi rekel, da bi bilo treba postaviti na isto raven rabo slovenščine in furlanščine. Harejev predlog je naletel na politično odobravanje načelnika Demokratske stranke levice Martoneja. Zastopnik Occhettove stranke je bil glede tega vprašanja vsekakor mnenja, da bi bilo treba uradni

naziv »slovenščina« nadomestiti z besedo »materinščina«. Zeleni Capuzzo je s svoje strani predlagal neke vrste srednjo pot, ki ne dovoljuje rabe slovenščine, a predvideva okrepitev prevajalske službe in priznanje pravice do rabe slovenščine v pozdravnih nagovorih, spominskih svečanostih ter uradnih proslavah.

Politično stališče pokrajinskega odbora je ob sklepu razprave iznesel predsednik Crozzoli. Rekel je, da mora ostati edini uradni jezik na sejah pokrajinskega sveta italijanščina, v tem jeziku morajo biti tudi sestavljeni vsi zapisniki ter uradni dokumenti. Svetovalci slovenske narodnosti pa bi lahko po mnenju predsednika spregovorili v slovenščini le pri obravnavi argumentov, ki neposredno zadevajo manjšinsko problematiko. Kdo in po kakšnih kriterijih bo formalno dosodil, ali je obravnavana tematika res vezana (ali pa ne) na slovensko manjšino, pa Crozzoli ni pojasnil.

Predstavnik SSk je v razpravi tudi predlagal, naj se v statut Pokrajine vključi tudi vnaprej določeno število delovnih mest, za katera je treba obvezno obvladati slovenščino. Ta Harejev predlog pa je ostal brez odziva.

Sodeč po prvih sejah te komisije je vsekakor kazalo, da bodo večinske stranke vsaj na Pokrajini pokazale nekoliko več odprtosti do Slovencev in slovenščine. Včerajšnja seja pa odločno demantira ta vtis, saj je bil med največjimi nasprotniki slovenščine prav demokristjan Locchi, tudi predsednik Crozzoli pa se je v bistvu izneveril nekaterim svojim obljubam glede enakopravne rabe slovenskega jezika.

Črnuhi so pomazali spomenike in obeležja NOB v Padričah, na Opčinah, na Proseku, v Križu in v Nabrežini

Fašistična mazaška akcija na Krasu

Fašistični mazači so v noči med ponedeljkom in torkom spet z organizirano akcijo pomazali vrsto slovenskih spomenikov padlim v NOB in partizanskih spominskih obeležij. Tarča njihovega črnega razpršila so bili spominsko obeležje v Padričah, spomeniki na Opčinah, na Proseku in v Križu, spominsko obeležje Josipu Košuti in Ivanu Grudnu ob pokrajinski cesti v Križu in spomenik v Nabrežini. Poleg tega so popacali tudi nekaj dvojezičnih smerokazov.

Novi mazaški izpad tržaških neofašistov je takoj izzval vrsto protestov. Tako se je devinsko-nabrežinski občinski odbor sestal na izredni seji in obsodil vandalska dejanja. Odbor meni, da ne bi bilo težko izslediti storilcev. Le-ti hočejo razrahljati odnose miroljubnega sožitja med tu živčima skupnostima, za kar izkoriščajo dramatični položaj na Hrvaškem.

Popoldne je tudi vodstvo Vsedržavne zveze partizanov Italije ANPI ostro protestiralo zoper

mazaško akcijo, medtem ko je devinsko-nabrežinska sekcija Slovenske skupnosti najostreje obsodila take »podvige« in pozvalasile javnega reda, da že enkrat dokončno izsledijo krivce. Krajevna sekcija SSk obenem poziva demokratsko javnost, da z razumevanjem in strpnostjo javno dokaže, da gre veliki večini prebivalstva občine za resnično sožitje ter za priznanje vseh pravic slovenski manjšini.

Na slikah (foto Magajna): Pomazana spomenika na Opčinah (levo) in v Križu.

Nova knjiga o Sloveniji

Gledališče Miela bo drevo prizorišče pomembnega kulturnega dogodka. Ob 20.45 bodo namreč ob navzočnosti slovenskega predsednika Kučana predstavili javnosti knjigo »Dnevi Slovenije«, ki je pravkar izšla pri tržaški založbi »Edizioni e«. Gre za dopolnitev slovenske izdaje knjige, ki je pred nedavnim izšla pri ljubljanski Cankarjevi založbi. Novost predstavljajo prispevki in razmišljanja nekaterih uglednih razumnikov.

PREDSTAVITEV Z DISKUSIJO GLEDALIŠČE

»TEATRO MIELA«

Trg Duca degli Abruzzi 3 - TRST

danes, 18. septembra ob 20.45

PRISOTNI BODO:

Milan Kučan - predsednik Slovenije

Arnaldo Bressan

Hans Haider

Jože Pirjevec

Franco Rotelli

Ciril Zlobec

Jaša Zlobec

EDIZIONI E

Ul. S. Cilino 16 - Trst

Tel. (040) 566821

Fax (040) 566819

Med včerajšnjimi diplomiranci prvega tečaja MIB tudi Mitja Bauzon

»Dragocena izkušnja za bodočnost«

Včeraj so na sedežu centra BIC podelili diplome prvega tečaja Masters in International Business, med najboljšimi pa je tudi Mitja Bauzon, mladi Goričan, ki je lani dokončal ekonomsko fakulteto na Tržaški Univerzi, štipendija pa mu je omogočila, da je sledil enoletnemu poddiplomskemu izpopolnjevanju v podjetniškem upravljanju. Šlo je za prvi tovrstni tečaj v Italiji, priredil pa ga je konzorcij MIB, v katerem je zastopana tudi TKB. Od začetnih 25 udeležencev se je po letu dni število skrčilo na 14: zgovorna priča o zahtevnosti tečaja, ki se je po devetmesečnem celodnevem pouku (tudi v angleščini) zaključil s tremi meseci staža, v Bauzonovem primeru na TKB, nato pa še na LBS Bank v New Yorku. Predavalo je okrog 80 profesorjev, iz Italije, ostalih držav Evrope in ZDA, med temi pa so bili tudi uspešni podjetniki in uveljavljeni managerji.

Po pravilih najuglednejših tečajev Masters je tudi tržaški temeljil na obravnavi pravih primerov iz delovnega sveta, da bi bila izobrazba čim bližja stvarnosti. »Ena izmed značilnosti tečaja je neposreden stik med profesorji in udeleženci,« meni Bauzon. Ob tem pa opozarja tudi na težavnost: »Odnos do študija je povsem različen od univerzitetnega, master pomeni tudi življenjsko, člo-

veško investicijo, poleg denarne, zato pa mora biti tudi motivacija dovoljšnja.« Za korak se je odločil po univerzitetni diplomi: »Imel sem rahel občutek pomanjkljivosti in iskal sem možnosti, da bi svoje znanje razširil in utrdil.«

Vsekakor torej pozitivna ocena vodstvu TKB, ki se je vključila v konzorcij MIB in omogočila udeležbo na tečaju. Ob tem pa še nekoliko kritično mnenje, o mladini, ki je po

dokončani višji šoli prevečkrat prepuščana, da je s tem izkoristila vse svoje razpoložljive možnosti, po drugi strani pa utečenemu »sistem« , ki mlademu maturantu že nudi zaposlitev. »S tem primanjkuje »notranja« tekmovalnost za delovno mesto, kar dolgoročno ni zelo obetavno.«

DAMIANA OTA

Na sliki (foto Križmančič): Mitja Bauzon med včerajšnjim podeljevanjem diplome MIB.

NOVO NA PRIMORSKEM

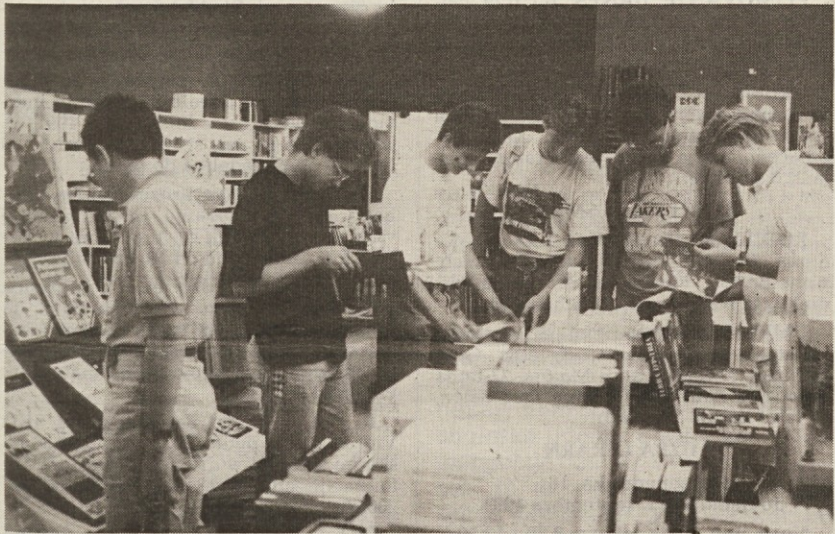
HUJŠANJE BREZ LAKOTE

V novoodprti podružnici Salona za zdravje in lepoto Ryodoraku iz Ljubljane

- shujšate od 8 do 12 kilogramov mesečno s pomočjo neboleče stimulacije proti apetitu
- odpravljamo celulit in maščobne obloge z najmodernejšimi elektro-medicinskimi aparaturnami
- Salon vodi dr. S. T. Sentočnik, specialistka interne medicine

Pokličite po telefonu 0038/67 68 491 v torek, sredo in četrtek od 10. do 19. ure - Govorimo tudi italijansko!

Prvi dan pouka ima že po tradiciji nekoliko prazničen prizvok Danes se spet odpirajo šolska vrata tudi na slovenskih šolah vseh stopenj

Za učence in dijake šol vseh stopenj in usmeritev so se z današnjim dnevom letošnje poletne počitnice končale, saj se danes na Tržaškem (kot v celi Furlaniji-Julijski krajini in nekaterih drugih italijanskih deželah) uradno pričenja šolsko leto 1991-92. V skladu s tradicijo je tudi tokratni prvi dan pouka nekoliko okrnjen, povsod pa so poskrbeli tudi za maše (urnike maš in začetka oziroma

konca današnjega pouka objavljamo v rubriki »šolske vesti«). Šolski prag pa bodo danes prestopili tudi najmlajši, ki bodo letos obiskovali otroške vrtce. Natančnejša navodila pa bodo vsi od najmlajših do skorajšnjih maturantov prejeli na posamičnih zavodih, kjer bodo predvidoma šele v naslednjih dneh izoblikovali dokončen šolski urnik.

Prvi dan pouka ima tudi nekakšen svečanejši prizvok srečanja po eni strani med starimi znanci, za vse, ki se vračajo v šolo, ki so jo obiskovali že v prejšnjem šolskem letu, ali pa prvega stika med vzgojitelji in sovrstniki, s katerimi se bo dialog odvijal čez celo šolsko leto. Zato o težavah in problemih, ki tarejo celoten italijanski šolski sistem in zavode s slovenskim učnim jezikom še posebej tokrat ne bi govorili. Omeniti pa je le treba, da se na tem področju problemi praviloma prenašajo iz leta v leto.

Med bolečimi točkami bi tokrat posebej omenili le problem učbenikov in ostalih učnih pripomočkov: pripombe in vzdihljaji staršev veljajo predvsem ceni knjig in vsega, s čimer bi moral biti opremljen vsak šolarček oziroma študent. Previdnejši dijaki in učenci so si skušali priskrbeti učbenike, zvezke in ostalo že v prejšnjih dneh, saj so npr. v Tržaški knjigarni že pred časom imeli na voljo učbenike za slovenske šole vseh stopenj. Veliko pa se jih je odpravilo na šolske nakupe večeraj, tako je bilo večeraj dopoldne več odjemalcev kot sicer v Tržaški knjigarni (foto M. Magajna).

V pismu vodstvu Monteshella Predsednik Dežele zahteval preklic sklepa o odpustih

Delavci žavelskega Monteshella so večeraj jasno izrazili svoj protest proti nepričakovani nameri družbe, da s 1. decembrom odpusti 120 uslužbencev. Istočasno z osemurno stavko so se delavci podali na Trg Unità pred novi sedež deželne uprave. Predsednik Dežele Biasutti je sprejel njihovo delegacijo, z odbornikoma Sarom in Carbonejem pa je imel tudi vrsto drugih srečanj o problemu

bivše čistilnice. Med drugim so se predstavniki deželne uprave srečali tudi s sindikalisti in z dvema visokima funkcionarjema Monteshella ter s predsednikom EZIT Tabacom. Srečanja so potekala za zaprtimi vrati, v ospredju pa je bila seveda možnost, da bi napovedane odslovitve tako ali drugače preprečili.

Prav v tej zvezi je predsednik Biasutti po omenjenih razgovorih pisal vodstvu Monteshella v Milan s pozivom, naj preklicke sklep o odpustitvah. V pismu predsednik Dežele seznanja vodstvo multinacionalne družbe z vsebino večerajšnjih razgovorov in predvsem z obvezo EZIT - kateremu je bila poverjena naloga, da koordinira delo skupine, ki pripravlja osnutek sporazuma za definiranje področij, kjer naj bi zrasle industrijske naprave Monteshella na osnovi načrta ARTIS - da bo do 30. septembra pripravila omenjeni osnutek, ki bo nato dan v odobritev (v roku 30 dni) tržaški in miljski Občini. V tem času pa bo dežela začela postopke pri pristojnih ministrstvih za vsa pooblastila, ki jih bo terjala načrt EZIT. Prav na osnovi teh dejstev je Biasutti formalno pozval vodstvo Monteshella, naj tudi formalno umakne sklep o odpustih.

Na sliki (foto Magajna) delavci Monteshella in sindikalisti večeraj zjutraj pred sedežem deželne vlade na Trgu Unità.

Problemi Trsta in položaj na Hrvaškem na srečanju med tržaškim županom in novim vladnim komisarjem Vitiellom

Problemi in perspektive Trsta ter tragični položaj v Jugoslaviji so bili predmet razčlenjenega razgovora med tržaškim županom Richettijem in novim prefektom Sergiom Vitiellom. Na srečanju v občinski palači sta sogovornika razčlenila probleme našega mesta prav v luči zadnjih dogodkov na Hrvaškem in ocenila, da je treba zadostiti potrebam in željam tega naroda, istočasno pa iskati dolgoročno perspektivo za ohranitev miru v tem delu Evrope in Sredozemlja.

Richetti je tudi povabil novega prefekta, da bi postal član odbora, ki bo pripravil sprejem papežu med njegovim obiskom v Trstu spomladi prihodnjega leta. Dr. Vitiello je predlog z zadovoljstvom sprejel.

Na letošnjih Zdravniških dnevih bo tekla beseda o sladkorni bolezni

V kongresni dvorani tukajšnje Pomorske postaje bodo v nedeljo ob 17.30 uradno odprli 45. Zdravniške dneve, ki bodo letos v celoti posvečeni proučevanju sladkorne bolezni. Uradni predstavitvi pobude, na kateri bodo med drugim spregovorili zastopniki krajevnih uprav in predsednik krajevnega Združenja zdravnikov Francesco Saverio Feruglio, bo profesor Brunetti z univerze v Perugii predaval na temo »Sladkorna bolezen danes in jutri«, ki je, kot rečeno, nosilna tema teh Zdravniških dnevov.

Zdravniški simpozij bo trajal do srede, ko bodo udeleženci iz vse Italije podali kot običajno zaključno strokovno oceno pobude, ki je že zdavnaj prerasla meje Furlanije-Julijske krajine in je sedaj znana tudi v tujini. Osrednje okroglo mize (seznam predavateljev bodo objavili v prihodnjih dneh) bodo vsekakor na sporedu v ponedeljek in v torek.

Glasbene popoldneve že deseti prireja Gallus consort Improvizacije Primoža Ramovša uvedle glasbeni niz »Repentabor«

Z nedeljskim koncertom Primoža Ramovša se je začel letošnji, že deseti niz glasbenih popoldnevov stare in sodobne glasbe »Repentabor«, ki ga prireja Gallus consort v sodelovanju z deželnim sedežem RAI in Tržaško Pokrajino. Priznani slovenski skladatelj in organist je izvajal improvizacije na teme, ki so mu jih neposredno pred nastopom predložili skladatelji Giampaolo Coral, Aldo Kumar in Fabio Nieder. Pred koncertom, ki je bil v Repentabski cerkvi, je Mario Magajna fotografiral vse »nastopajoče«: od leve proti desni stoje Fabio Nieder, Primož Ramovš, Giampaolo Coral in Aldo Kumar.

Včeraj popoldne v Frankovcu strahotna nesreča, ki ji je botrovalo uhajanje plina Srhljiva smrt ženske v plamenih

Dalia Rasman

Kuhinja, v kateri so nesrečnico zajeli ognjeni zublji

(foto Križmančič)

Frankovec je bil večeraj prizorišče srhljive nesreče: ženska je umrla v plamenih, ki so jo bili zajeli v njenem stanovanju. Dalia Rasman, tako je bilo ime ženske, ki bi čez nekaj dni, 30. septembra letos, slavila 61. rojstni dan, je kot človeška bakla stekla na dvorišče, kjer je omagala. Zanj ni bilo več pomoči. Nesreča se je pripetila ob 16.30. Rasmanova je bila takrat sama v pritličnem stanovanju dvonastrop-

ne družinske hiše na številki 239 v Frankovcu, majhnem zaselku ob industrijski coni, desno od ceste, ki vodi na Dolgo krono. Bila je v kuhinji. Doslej ni še točno pojasnjeno, kaj je sprožilo usodni požar. Po mnenju gasilcev je najbolj verjetno, da je pokojnica pozabila ugasniti plin ali pa, da je prišlo do uhajanja plina iz jeklenke iz drugih razlogov. Uhajajoči plin se je naen-

krat vnel; po vsej verjetnosti je k temu botroval cigaretni ogorek, saj so gasilci pri pregledu stanovanja našli več cigaretnih ogorkov. Ogenj je v trenutku ovil nesrečnico v plamene; le-ta je iskala rešitev na prostem: vsa v plamenih je stekla na dvorišče, storila nekaj korakov in nato padla vznak, na cementna tla.

Tu jo je našel svak, Zonta Franco, ki se je v trenutku nesreče na-

hajal za hišo, le nekaj deset metrov od dvorišča. »Pogovarjal sem se s prijateljem, ko sem slišal strahotno vpitje,« je povedal še ves pretresen od srhljivega dogodka. Zonta je stekel na dvorišče in zagledal na tleh ubogo Rasmanovo. V hiši je pobral nekaj odevi in z njimi pogasil ogenj, za Rasmanovo pa že ni bilo več pomoči. Eden od očividcev, ki sta jih vpitje in dim priklivala na kraj, je povedal, da je bila nesrečnica še nekaj minut živa, da je premikala roko, zatem pa je podlegla hudim opeklinam po vsem telesu.

Tržaški gasilci so imeli z ognjem v stanovanju malo dela. Kmalu so ga pogasili, prezračili so prostore, odstranili najbolj vnetljive predmete, da ne bi morebiti spet zagoreli. Medtem so policijski agenti in agenti znanstvenega oddelka policije izvedli vse izvide o nesreči. Podobno je storil tudi zdravnik sodne medicine Constantinides. Ko je pokojnici pregledal levo roko, je njegov pogled padel na zapestno uro. Kazalca na uri sta bila ustavljena na 16.30, uri tragedije. Dve uri zatem so občinski uslužbenci odpeljali truplo v mrtvašnico, gasilci pa so počistili še zadnje od ognja počrnele ostanke pohištva.

Pobalina na vespi oropala žensko

Dva mladeniča sta večeraj na cesti oropala žensko. 44-letna Marina Bozic iz Ul. Frescobaldi se je malo pred 14. uro sprehajala po Ul. Puccini, ko sta se ji v bližini križišča z Ul. Cherubini na vespi približala mladeniča, ji sunkoma strgali torbico iz rok in jo popihala. Boziceva je pri tem padla in se potolkla na več krajih telesa. V bolnišnici so ji nudili prvo pomoč in jo odslovili s prognozo okrevanja v sedmih dneh.

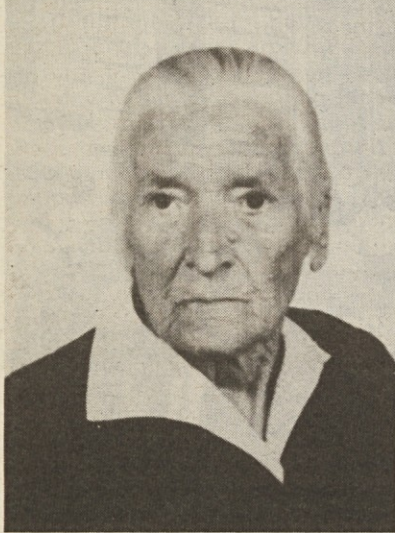
Policistom je ženska izjavila, da je imela v torbici 100 tisoč lir, povedala pa je tudi, da je imel eden od roparjev na glavi čelado, drugi pa je bil razoglav.

Čoln finančne straže pomagal ponesrečencu

Izvidniški čoln tržaške finančne straže je v ponedeljek ponoči priiskočil na pomoč gradeški ladiji Nuova fortuna, ki je ribarila v Tržaškem zalivu pred Miljami. Z ladje so namreč javili, da se je eden od mornarjev med ribarjenjem lažje ponesrečil. Ponesrečenca, 40-letnega Maurizia Marchesana iz Gradeža, so prenesli na krov izvidniškega čolna, ki je odplul proti Gradežu. Ko je prispel v gradeško pristanišče, je tu že čakal rešilec, ki je Marchesana prepeljal v bolnišnico.

Sekcija DSL Z. Kralj Trebče - Padriče - Gropada izreka globoko sozljive ženi, hčerama in vsem svojim ob izgubi dragega Claudia Leuza.

Škedenjka Justina Sancin praznuje sto let življenja

Po starem pravijo, da veljajo voščila osem dni prej in osem dni kasneje. Tako nam naša jubilar-tka Justina Sancin ne bo zamerila, če ji bodo prišle naše čestitke še kak dan pred petkom, 20. septem-bra, ko bo dopolnila 100 let.

»Sem pristna Škedenjka, tu ro-jena, tu so živeli moji dedje in starši. Italijani me pišejo Sanzin, toda moj priimek je Sancin in tako naj ostane.«

Tako nam je takoj pojasnila Justina, ki se pripravlja, da bo v krogu svojih dragih preživela tako pomemben rojstni dan v hiši, kjer je živila vse svoje življenje - v današnji Ul. Ponticello 56, ki pa se je včasih imenovala Servola valle.

»Hiša je enonadstropna. Včasih smo od tu videli vse tja do Milj in še dlje. Naši očetje in dedje so bili ribiči. Tudi moj oče je bil ribič. Nekoč je skoraj utonil. Štiri dni so ga zaman iskali, potem so ga pa našli nekje pri Lazaretu. Sam je prišel do doma. Še spoznali ga skoraj nismo. Od tedaj dalje je za-čel hirati.«

In ko so se ji tako razpletle mis-li na preteklost, je naša sogovornica pozabila na vse. Pred njenimi očmi je zaživel nekdanji Škedenj, ki ga je uspela s svojo fantazijo in spomini tudi nam pričarati.

»Tako revni smo bili tedaj, da sem pol litra mleka za mojo bolno mamo kupovala na kredit. In ko sem videla, da dolga ne bom mog-la plačati, sem trgovcu rekla: "Ne morem več vzeti pol litra mleka, ker vam ne bom mogla plačati dolga."

"Nič naj vam ne bo težko: do-klar bo vaša mama živa, vam bom daljal mleko."

»Vidite, takšni so bili časi. Imeli smo majhno trgovino za prodajo premoga. Ob treh zjutraj smo že stali v vrsti, da smo lahko za pre-mog prodajali. Pa saj mi danes ne morete verjeti, da je bilo včasih tako.«

In Justinini spomini so šli dalje. V času pred prvo svetovno vojno, ko je igrala in tudi režirala v do-mači dramski skupini. Dveh iger se je spomnila: eni je bil naslov "Eurazija", drugi "Olga v ječi", tretji naslov ji ni prišel v spomin, čeprav nam je zaigrala celo vlogo hudobne mladenke, ki zabode svojo sestro. »Enajst duhovnikov in škof so prišli na to predstavo in so nas vse zelo pohvalili.«

"Ščetine" so po domače pravili družini Justine Sancin, ki so je do letošnjega februarja še vedno po-magal sama. Potem si je zlomila kolek in sedaj se težko premika. Tudi bolj slabo vidi in sliši. Pa kaj si ob tem vašem prazniku najbolj želite, smo jo vprašali. »Delala bi rada, delala. Brez dela je grdo ži-veti. Saj imam okrog sebe moje, ki me imajo radi, ki skrbijo zame. Toda vedno sem bila navajena, da sem jaz za druge skrbela. Če boste kaj pisali, potem zapišite, da smo bili Slovenci vedno trpini. Vedno smo se morali za kaj boriti. Pa tako lepo mi je pri srcu, ko slišim, da vi tako lepo govorite v našem jeziku. Da bi lepo preživela moj praznik. Pa pridite še vi, da nas bo več. Sto let je, veste, zelo, zelo dolga doba.«

NEVA LUKEŠ

Darujte v sklad
Mitje Čuka

šolske vesti

Na vseh tržaških višjih srednjih šo-lah se začne šolsko leto 1991/92 danes, 18. t. m., Dijaki se zberejo na šolah ob 10. uri. Začetna sv. maša bo ob 9. uri v cer-kvi pri Sv. Ivanu.

Ravnateljstvo državne srednje šole Sv. Cirila in Metoda obvešča, da se pri-čne pouk pri Sv. Ivanu in na Katinari danes, 18. t. m., ob 8. uri. Pouk bo trajal do 11.30.

Ravnateljstvo državne srednje šole I. Cankar v Trstu obvešča dijake, da začne pouk danes, 18. t. m., ob 8. uri. Učenci naj pridejo v šolo, kjer bodo imeli 2 uri pouka. Ob 10. uri bo sv. maša v župni cerkvi pri Sv. Jakobu.

Ravnateljstvo državne srednje šole S. Kosovel na Opčinah obvešča dijake, da začne pouk danes, 18. t. m., ob 8. uri. Učenci naj pridejo v šolo, kjer bodo ime-li tri ure pouka.

Ravnateljstvo srednje šole F. Levstik s Proseka sporoča, da se bo začel pouk danes, 18. t. m., ob 8. uri. Sveta maša ob začetku šolskega leta bo danes, 18. t. m., ob 10.45 v župni cerkvi na Proseku.

Ravnateljstvo srednje šole v Nabre-žini obvešča, da bo začel pouk danes, 18. t. m., ob 7.45 in bo trajal do 12.10.

Didaktično ravnateljstvo Nabrežina sporoča, da se pouk na vseh šolah ravnateljstva prične danes, 18. t. m., ob 8.30.

Učiteljstvo osnovne šole na Proseku obvešča, da pouk prične danes, 18. t. m., ob 8.30, šolska maša pa bo v župnijski cerkvi na Proseku ob 11.30.

Osnovna šola A. Sirk - Križ sporoča, da bo pričetek pouka danes, 18. t. m., ob 9. uri in bo trajal do 12. ure.

Didaktično ravnateljstvo na Opčinah sporoča urnik za 1. dan pouka danes, 18. t. m.: vrtec od 8.00/9.00 do 13.00; osnovne šole od 9.00 do 12.00, osnovna šola Prosek od 8.30 do 11.30.

Didaktično ravnateljstvo pri Sv. Iva-nu sporoča urnik za 1. dan pouka danes, 18. t.m.: vrtca Lonjer in Barkovlje od 8.00/9.00 do 13.00; osnovne šole: F. S. Fin-žgar in F.Milčinski od 9.00 do 12.00, O. Župančič od 8.30 do 11.30, Bazoviški ju-naki od 9.15 do 12.15.

Didaktično ravnateljstvo pri Sv. Ja-kobu sporoča, da se na osnovnih šolah prične pouk danes, 18. t. m., po sledečem urniku: J. Ribičič ob 8.15, K. Širok ob 8.15, M. Gregorič-Štepančič ob 8.00, I. Grbec ob 8.00. Učenci naj pridejo v šolo v spremstvu staršev, kjer jim bodo učite-lji posredovali šolski urnik in vsa potreb-na navodila.

Vzgojno-didaktične dejavnosti v otroških vrtcih pri Sv. Jakobu, Sv. Ani in v Škedenju se tudi pričnejo danes, 18. t. m., po običajnem urniku.

Dolinsko didaktično ravnateljstvo sporoča, da se na osnovnih šolah Preži-hov Voranc v Dolini, F. Venturini v Bo-ljuncu, M. Samsa-I. Trinko Zamejski pri Domju in v Ricmanjih, v Borštu, v Mač-koljah, na Pesku in v Miljah prične pouk danes, 18. t.m. ob 8. uri. Učenci naj pride-jo v šolo v spremstvu staršev, kjer jim bodo učitelji predstavili šolski urnik in posredovali vsa nadaljnja navodila.

Dolinsko didaktično ravnateljstvo sporoča, da se vzgojno-didaktične dejav-nosti v otroških vrtcih pričnejo danes, 18. t. m., in sicer: v Dolini ob 7.45, v Ricma-njih in v Miljah ob 7.55, v Boljuncu, Mačkoljah, Borštu in pri Domju pa ob 8. uri.

Dolinsko didaktično ravnateljstvo obvešča, da je nov sedež otroškega vrtca v Dolini v pritličnih prostorih šole Preži-hovega Voranca - Dolina št. 419.

Devinsko-nabrežinska občinska up-rava sporoča, da se bo pouk v občinskih otroških vrtcih v Šempolaju, Nabrežini, Mavhinjah in Devinu, začel danes, 18. septembra 1991. Prve dni bo pouk pote-kal s sledečim urnikom: od 18. do 20. se-ptembra - od 8. do 12. ure brez kosila; od 23. do 27. septembra - od 8. do 13. ure s kosilom; od 30. septembra dalje popolni - od 7.30 ali 8. ure do 15.30 ali 16. ure

Zgoniška občinska uprava obvešča, da bo začetek šolskega leta 1991/92 v občinskem otroškem vrtcu danes, 18. se-ptembra. Starši imajo možnost, da pripe-ljejo svoje otroke v vrtec od 7.30 do 8.30. Šolski avtobus bo vozil kot običajno. Od 18. do 20. septembra se bo pouk končal po kosilu in sicer ob 13. uri. Redni pouk bo stekel od ponedeljka, 23. septembra, dalje.

Uvodna šolska maša v Dolini bo na prvi dan pouka danes, 18. t.m., ob 8. uri. Lepo vabljeni vsi učenci, starši in vzgoji-telji.

Na tehničnem zavodu A. Volta bo pričetek šolskega leta danes, 18. t. m., ob 8. uri v Ul. Battisti za prve in druge raz-re, v Ul. Monte Grappa pa za tretje, četrte in pete. Večerni tečaji za delavce bodo pričeli danes, 18. t.m. ob 18.30 na sedežu v Ul. Monte Grappa za vse razre-de.

Tehnični navtični zavod sporoča, da bo pričetek šolskega leta danes, 18. t. m., ob 8.30. Učenci naj pridejo naravnost v šolo. Ob 9.30 bo sv. maša v cerkvi S. Ma-ria Maggiore.

Ravnateljstvo srednje šole F. Erjavec sporoča, da se prične pouk danes, 18. t. m. Učenci, ki so se prijavili za obisk ve-rouka naj se zberejo na šoli ob 8. uri, medtem ko tisti, ki ne bodo prihajali k verouku pridejo v šolo ob 9.30. Pouk se bo zaključil ob 11.30.

Ravnateljstvo srednje šole S. Gregor-čič v Dolini obvešča dijake, da začne pouk danes, 18. t. m., ob 8.50. Učenci bodo imeli tri ure pouka (do 11.30).

Združenje staršev osnovne šole F. Bevk na Opčinah sporoča, da bo maša za osnovnošolce ob pričetku šolskega leta danes, 18. t. m., ob 8. uri v župni cerkvi na Opčinah.

Šola M. Gregorič pri Sv. Ani sporoča, da bo šolska maša danes, 18. t. m., ob 14.30 v cerkvi pri Sv. Ani nasproti Sta-diona.

gledališča

Gledališče ROSSETTI
V ponedeljek, 23. t. m., bo tiskovna konferenca ob predstavitvi nove gleda-liške sezone 1991/92. Od torka 24. t. m. dalje bo vpisovanje novih in potrjeva-vanje starih abonmajev.

Gledališče VERDI
Jesenska simfonična sezona 1991
V petek, 20. t. m., ob 18. uri bo pod vodstvom dirigenta Carla Melleesa na sporedu koncert 18-letne ruske violinis-tke NATALIE PRISHENKO. Izvajala bo Paganinijeve in Schubertove skladbe. Ponovitev v soboto ob 18. uri.

La Contrada - Gledališče Cristallo
Sezona 1991/92. V gledališču Cristallo in pri UTAT v Pasaži Protti lahko dvig-nete ali potrdite abonma.

koncerti

Ciklus koncertov Repentabor
V nedeljo, 22. t. m., ob 18. uri bo v cerkvi na Repentabru na sporedu drugi koncert ciklusa Glasbenih popoldnevov stare in sodobne glasbe na Repentabru. JACOBUS GALLUS bo izvajal "Missa super mixolydium".

Glasbeni september
Jutri, 19. t. m., ob 20.30 bo v Luteran-ski cerkvi na Largo Panfilii koncert tria: Giorgio Marcossi (flavta), Lino Urban (klarinet) in Vojko Cesar (fagot). Vstop prost.

V Palasportu pri Čarboli bo 7. oktoba-ra, ob 21. uri na sporedu celovečerni koncert MARCA MASINIJA.

razstave

V TK galeriji je na ogled skupinska poletna razstava s posebnimi popusti.

V pritličnih prostorih TKB - Ul. Filzi 10 razstavlja svoja novejša dela slikar ALDO PIRIH.

V gledališču MIELA na Trgu degli Abruzzi 3 je še danes na ogled razstava z naslovom SEDEM DNI V SLOVENIJI. Razstavljene so fotografije o vojni v Slo-veniji, ki so jih posneli Igor Modic, Sr-djan Živulović, Aleš Černivec, Jože Su-hadolnik, Davorin Križmančič, Massimo Cetin in Giovanni Montenero.Razstavo je organiziral Fabio Amodeo v sodelova-nju z Giovannijem Montenerom. Zadnji dan bodo predstavili knjigo DNEVI V SLOVENIJI v izdaji Edizioni E.

V Muzeju Revoltella, v Ul. Diaz 27, bo na ogled do 30. t. m. razstava l'OTTO-CENTO RITROVATO - restavrirane sli-ke in skulpture, ki so bile shranjene v muzeju. Do konca septembra so na voljo vodeni obiski za vse in sicer po slede-čem urniku: danes, 18. t.m., in v sredo, 25. t. m., ob 18. uri; v petek, 20.t.m, v pone-deljek, 23., v petek, 27. in v ponedeljek, 30. t. m. ob 11. uri.

V galeriji Cartesius je do 29. t. m. na ogled razstava skulptur PINA CORRA-DINIJA.

V galeriji Torbandena, Ul. Tor Ban-dena 1, je na ogled razstava zbranih del Afra, Briollija, Carrà, De Chirica, De Pisi-sa, Fontane, Guttusa in Musica.

ČEDAD - V prostorih TKB in v gale-riji Paolo Diacono razstavlja do 30. t. m. slikarka CLAUDIA RAZA.

Na sedežu letoviščarske ustanove v Sesljanu je na ogled do 5. oktobra raz-stava tržaškega slikarja Francesca VOL-PIJA.

Bridarjeva hiša-Devin. Do 29. t. m. je v prostorih Bridarjeve hiše v Devinu na ogled razstava Serene Bellini in Paola Pascutta ZNAKI IN SANJE.

kino

ARISTON - 18.00, 22.00 Grido di pietra, r. Werner Herzog, i. Vittorio Mezzogi-orno, Donald Sutherland.

EXCELSIOR - 17.00, 22.15 Che vita da cani, i. Mel Brooks.

EXCELSIOR AZZURRA - 17.30, 22.00 Cattiva, r. Carlo Lizzani, i. Giuliana De Sio.

NAZIONALE I - 16.30, 22.15 Indiziato di reato, i. Robert De Niro.

NAZIONALE II - 16.30, 22.15 I ragazzi degli anni 50.

NAZIONALE III - 16.00, 22.15 Tartarug-he Ninja 2 - Il segreto di Ooze.

NAZIONALE IV - 16.30, 22.15 New Jack City, r. M. Van Peebles, □

GRATTACIELO - 16.45, 22.15 Insieme per forza, i. Michael Fox, James Wo-ods.

MIGNON - 16.30, 22.15 Il silenzio degli innocenti, i. J. Foster.

EDEN - 15.30, 22.10 Aula 69, lezione di sesso, porn., □□

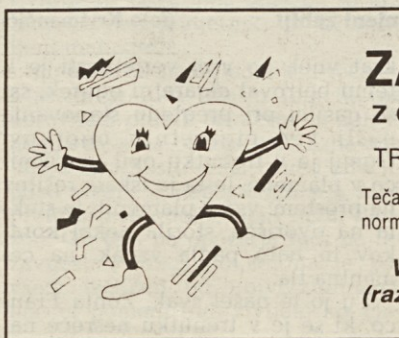
CAPITOL - 15.30, 21.30 Balla coi lupi, r-i. Kevin Costner.

LUMIERE - 20.00, 22.15 Le legge del de-siderio, r. Pedro Almodovar, i. Carmen Mauro, □□

ALCIONE - 18.00, 22.00 Il marito della parrucchiera.

RADIO - 15.30, 21.30 Flavia... Rome bes-tial luxury, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

včeraj - danes

Danes, SREDA, 18. septembra 1991
IRENA

Sonce vzide ob 6.46 in zatone ob 19.12 - Dolžina dneva 12.26 - Luna vzide ob 16.32 in zatone ob 1.00.

Jutri, ČETRTEK, 19. septembra 1991
JANUARIJ

PLIMOVANJE DANES: ob 0.29 naj-nižja -29 cm, ob 7.58 najvišja 24 cm, ob 13.44 najnižja 1- cm, ob 18.19 najvišja 13 cm.

VREME VČERAJ: temperatura zraka 24 stopinj, zračni tlak 1017,9 mb ustaljen brezvetrje, vlaga 55-odstotna, rahlo po-oblačeno, morje mirno, temperatura mor-ja 21,8 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Martina Visconti, Si-mona De Benedittis, Luca Lalovich, Anna Bartole, Mattia Anfosso, Erika Par-dini, Lisa Napolitano, Jonathan Gatti.

UMRLI SO: 78-letna Angela Loperfido, 84-letna Emilia Pavoni, 85-letna Olga Dollinar, 89-letni Ettore Magris, 77-letna Francesca Battaglia, 93-letna Ema Salon, 85-letni Emilio Leonardi.

SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 16., do nedelje, 22. septembra 1991
Normalen urnik lekarn: 8.30 - 13.00 in 16.00 - 19.30

Lekarne odprte od 13.00 do 16.00
Ul. Combi 17, (tel. 302800), Trg 25. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Ul. Flavia 89 (Žavljje).

FERNETIČI (tel. 416212) - samo po te-lefonu za najnujnejše primere.

Lekarne odprte od 19.30 do 20.30
Ul. Combi 17, Trg 25. aprila 6 (Naselje sv. Sergija), Ul. Mazzini 43, Ul. Flavia 89 (Žavljje).

FERNETIČI (tel. 416212) - samo po te-lefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Ul. Mazzini 43 (tel. 631785).

ZA DOSTAVLJANJE ZDRAVIL
NA DOM TEL. 350505

URAD ZA INFORMACIJE KZE
Urad za informacije KZE deluje ob po-nedeljka do petka od 8. do 13. ure - tel. 573012.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 24. do 8. ure tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

Danes praznuje 80 let
RAFAEL KOCIJAN
Iskreno mu čestitata družini
Štavar in Udovič

V tretje gre rado. Maji in Martini se je pridružila MATEJA Vsem, zlasti še pogumni mamici Luciani in tatku Karlotu Mezgecu, is-kreno čestitajo družine Čok, Kralj, Mihalič, Petaros in Kocjančič

čestitke

Rodila se je SARA KOŠUTA. Kolegi-ci Marini čestitajo vzgojiteljice dolin-skega in openskega didaktičnega rav-nateljstva.

Milošu, Marini in Mileni se je pri-družila SARA. Očku, mamici in Mileni čestitava, mali pa želiva veliko zdravja in sreče v življenju nona Vera in teta Sonja.

razne prireditve

Ars nova vabi na rock show ansambla NIGHT JUMP v petek, 20. t. m., ob 21. ure dalje v diskoteki Euforia club v De-vinu. Vabila s popustom (5.000 lir) lahko dobite v gostilni Silvester v Nabrežini in društvenem baru SKD Tabor na Opči-nah. Pohitite!

menjalnica

— TUJE VALUTE	FIXING MILAN	BANKOVCI TRST		
Ameriški dolar	1249,800	1210.—		
Nemška marka	748,550	744.—		
Francoski frank	219,690	216.—		
Holandski florint ...	664,050	658.—		
Belgijski frank	36,328	35,50		
Funt sterling	2179,600	2160.—		
Irski sterling	2000,400	1965.—		
Danska krona	193,930	190.—		
Grška dragma	6,729	6,30		
Kanadski dolar	1101,350	1060.—		

BCKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

razna obvestila

Tržaška knjigarna obvešča cenjene odjemalce, da bo odprta tudi v soboto, 21. septembra popoldne ter v ponedel-jek, 23. septembra od 9. do 13. ure in od 15. do 19. ure.

Dne 21. t. m., ob 15. uri bo v Domu A. Sirk v Križu predavanje o zdravilnih ma-sazah vzhodnih narodov. Na koncu bo praktični prikaz z zdravstvenimi nasveti in diagnozami. Sledil bo tečaj o boleči-nah nog, hrbteničnih težavah in alergi-jah. Informacije po tel. št. 251016.

Sklad Mitja Čuk obvešča, da se je za-čel popoldanski dopolnilni pouk in indi-vidualne lekcije za šolsko leto 1991/92. Informacije po tel. št. 212289 med 12.30 in 13.30 od ponedeljka do petka.

Godbeno društvo Prosek prireja glas-beno šolo. Vpisovanje in informacije vsak torek in petek do 1. oktobra v So-čevi hiši na Proseku od 19. ure dalje.

Slovenska Vincencijeva konferenca se pridružuje pozivu tržaškega škofa, da bi prispevala za ljudi na Hrvaškem, ki so potrebni pomoči. Denarne prispevke lah-ko oddate tudi v trgovini Fortunato v ul. Paganini 2 v Trstu.

Bi rad si izdelal narodno nošo? SKD Vigred vabi v petek, 20. t. m., ob 20.30 na skupni sestanek v društvene prostore. In-formacije od 20. do 21. ure na tel. št. 200679.

ŽPZ I. Grbec obvešča pevke, da bo prva vaja danes, 18. t. m., ob 20.30 v druš-tvenih prostorih. Prisrčno vabljene nove pevke!

Godbeno društvo Nabrežina prireja glasbeno šolo za otroke, ki bi radi igrali v godbi. Informacije in vpisovanje na se-dežu društva v Nabrežini v ponedeljek, 23. in torek, 24. t. m. od 18.30 do 19.30.

izleti

SPDT. Izlet na Cogliers je bil prene-šen na nedeljo, 22. t. m., zaradi neugod-nih vremenskih razmer, zato odpade predvideni izlet na Kanin. Informacije: Stojan Bolčina - tel. 213701.

KD Kraški dom organizira v nedeljo, 29. septembra izlet v Caorle pri Benet-kah. Za zabavo bosta poskrbeli Tonca in Vanka. Vpisovanje in dodatne informaci-je: tel. 327124.

mali oglasi

EDI MOBILI

Trst - Ul. Baiaumonti 3 - Tel. 820766

POHIŠTVO IN OPREMA

TERMOHIDRAVLIKA - obrtnika specia-lista iščem za delo v hiši. Tel. 575145.
FRIZERSKI SALON MAJDA na Opči-nah išče vajenka, ki naj bi imela malo prakse. Tel. 211359.

MLAD PAR išče brez posrednika maj-hno stanovanje izven centra. Klicati na tel. št. 418625.

ANGLEŠČINO - intenzivna metoda, te-čaji za odrasle in otroke poučuje an-gleški inštruktor. Informacije po tel. 040/212289.

VSESTRANSKA notranja in zunanja zi-darska obnovitvena dela vam nudi zi-darsko podjetje. Tel. 211043.

OSMICO je odprl Zvonko Ostrouška - Zagradec št.1. Toči črno in belo vino.

OSMICO je odprl Miro Lovriha - Dolina 233. Toči belo in črno vino.

DAJEM V NAJEM trgovino jestvin sad-ja, zelenjave ter trafik. Tel. 229157 ali 229527.

OSEBNI RAČUNALNIK Machintosh LC še v garanciji prodam. Tel. 302748 v večernih urah.

PRODAM nov še nerabljen šivlani stroj znamke Singer. Tel. 228889.

Raziskovanje na evropskih univerzah

RIM - Univerze v Evropi: to je tema, ki jo bodo obravnavali na drugem televizijskem programu Rai od danes dalje v okviru odaj, ki jih pripravlja Odsek za šolo in izobraževanje.

Odaja, ki bo na sporedu ob 15.30, bo prikazala rešitve, ki so jih sprejeli v Franciji, Veliki Britaniji, Nemčiji in Španiji, da bi zamčili neodvisnost univerz, omogočili raziskovalno dejavnost in uredili vprašanje sodelovanja med univerzami in industrijo. Italijanski minister za znanstveno raziskovanje Ruberti pa bo orisal zakone za reformo univerze, ki so bili sprejeti ali jih parlament sprejema. O svojih izkušnjah pa bodo spregovorili tudi študentje.

V okviru oddaj bodo nadalje prikazali, kako v nekaterih evropskih univerzah vodijo raziskovalno dejavnost s sodelovanjem raziskovalcev, docentov in dekanov fakultet ter inštitutov.

V današnji oddaji bo govor predvsem o zgodovini evropske univerze, ki je vselej hotela biti žarišče znanja in si je vztrajno prizadevala za lastno avtonomijo.

Na Japonskem koncerti tudi za še nerojene otroke

TOKIO - Pri vzgoji otroka je glasba nadvse koristno pomagalo. Župan japonskega mesta Matsubushi (100 km severno od Tokia) Masashi Ishikawa je v to tako prepričan, da je sklenil prirediti svojevrsten koncert, namenjen otrokom, ki se niso še rodili. »Koncert za zarodke« bo 29. septembra s sodelovanjem osmih mladih glasbenikov, ki so diplomirali na univerzi za glasbo v Kunitachiju.

V skladu z županovim prepričanjem je bil tudi spored skrbno izbran: Schubertove skladbe naj bi bočim novorojenčkom vdihnile nekaj nemškega romanticizma, angleška ljudska glasba naj bi jim omogočila, da so v koraku s časom in da osvojijo nekaj britanskega »aplomba«, ki vsekakor ne škodi, ob koncu pa bo izvajanje tradicionalne japonske glasbe te pridobitve postavilo v »strugo« reformirane japonskosti.

Na koncertu boso sodelovali tudi izvedenci japonskega združenja za glasbeno terapijo, ni pa še znano, koliko bodočih mamic in očkov se bo odzvalo svojevrstni Ishikawovi pobudi.

sklad mitje čuka

jelka cvelbar

Spet v šolskih klopeh

Delo v razredu ni samo trud, pogosto je tudi zabava (Foto Magajna)

Danes se je v naši deželi začel pouk za učence vseh šol. Novo šolsko leto je torej pred nami z vsemi težavami, zadoščenjem problemi in veseljem, ki ga lahko nudi vzgojnoizobraževalni proces tako heterogene množice.

Dober začetek je najboljša podlaga za dober konec, napake, ki jih bomo storili takoj na začetku, se bodo stopnjevale, redko popravile, največkrat pa bodo otežile našo šolsko situacijo.

To velja tako za dijake višjih šol v znamenju popravnih izpitov kakor za malčke, ki prvič stopajo v razred; tako za starše, kakor za pedagoge in šolske upravitelje. Zato je optimalni nasvet: zastavi te svojo najboljšo voljo za sodelovanje in svoj zagonski trud v učni proces že od prvega šolskega dne.

Tudi v naši rubriki se bomo posvetili začetku. V šolanju in začetnim šolskim težavam, v želji, da bi bilo takih težav vse manj. Za izhodišče si vzemimo knjigo Bojana Regvarja Malček in pisava. Z letnico 1990 je drobna, pisana knjiga izšla kot ponatis v samozaložbi. Namenjena je staršem, ki naj bi se spoznali z uvajanjem malčka v pisanje, kar je ena izmed osnovnih veščin, ki jih naš otrok potrebuje ob šolanju. Knjiga zato ni krojena po merilih klasičnega pedagoškega učbenika, temveč skuša biti dostopna vsem.

Naj le na kratko omenimo naslove posameznih poglavij, ki jih delo obravnava. Naš namen je namreč pomuditi se nekoliko bolj ob mislih, ki jih avtor navaja v uvodu.

Malček, pri tem avtor izjemoma misli na otroke od tretjega do osmega leta starosti, potrebuje čas, da se seznani s pisavo. Malčkova pot do pisave je naslov prvega poglavja knjige, ki v šestih nadaljnjih oddelkih obravnava še Pripravo za učenje pisanja, Učenje pisanja, Kakšne so najpogostejše začetne težave, Simboliko malčkove pisave, Učenje, ocenjevanje in spoznavanje malčka po posameznih pisalnih značilnostih ter spoznanje in upoštevanje malčkove individualnosti. Avtor izhaja iz prepričanja, da je vsolanje in sam vstop v šolo za malčka zelo obremenilen, to pa velja tudi za starše. Zato nikakor ne bi smeli odpraviti v kot predpripravo otroka za v šolo.

Sponavanje problematike, ki spremlja otrokovo vsolanje, je zato tako staršem kot vzgojiteljem nasploh zelo koristno. Otrok je namreč z vstopom v šolo prvič na preizkušnji svojih sposobnosti in včasih v togi naravnosti naše »šolske mentalitete«, za katero so med drugim značilne želja po uspešnosti in velika pričakovanja staršev in učiteljev, lahko doživlja huda razočaranja.

Avtor Bojan Regvar poudarja, da želi s svojo knjigo prispevati v boju za boljšo kakovost šolskega sistema, ki je na Slovenskem tak, da ima razvit močan selektivni mehanizem, ki ločuje manj sposobne ali moteče otroke od povprečno sposobnih, a ta mehanizem hkrati deluje v popolni odsotnosti mehanizma odkrivanja, spodbujanja in nagradjanja zelo sposobnih in nadarjenih otrok.

Avtorju se pridružujemo, ko svetuje knjigo v branje obema staršema, ki pri vzgoji in pripravi malčka praviloma sodelujeta oba.

Mamila navdihovala Beatlese

BONN - Dober del pesmi, s katerimi so zasloveli Beatlesi je bila napisana pod vplivom mamil. Tako vsaj trdi bivši član znanega britanskega ansambla Paul McCartney v intervjuju za nemški tednik Der Spiegel.

McCartney, ki je v Hamburgu, kjer bo v teh dneh predstavil film Get Back o svoji turneji v Nemčiji, je v pogovoru z nemškimi novinarji dejal, da je dober del albumov morda najbolj znanega rock ansambla od leta 1965 dalje nastal pod vplivom marijuane in LSD. Zapoznalo priznanje, ki pa ne prispeva h krepitvi ugleda preživelih Beatlov.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1

7.00 Na svidenje poletje: variete Donna sotto le stelle, 8.20 Giostra del Saracino, 9.00 Igre brez meja

11.00 Nan.: Fuoriglegge

11.55 Vreme in kratke vesti

12.05 Variete: Occhio al biglietto estate

12.30 Dok.: 30 let zgodovine

13.30 Dnevnik - tri minute

14.00 TV film: Piccolo mondo antico (dram., It. 1983)

15.00 Odprta šola: Mladi in perestrojka, 15.30 L'Europa delle università

16.00 Variete: Jesenski Big

18.00 Prix Italia 1991

18.45 Dok.: Svet je teater (vodi Vittorio Gassman)

19.40 Almanah in dnevnik

20.25 Nogomet: Sampdoria-Rosenborg (Coppa dei Campioni)

22.20 Dnevnik

22.40 Glasba: Mozart v Pompejih (Vickoslav Sutej dirigira komorni orkester iz Bologne)

23.50 Filmske novosti

24.00 Nočne vesti in vreme

0.30 Športna sredi: boks, Curcetti-Adobati (IP v superperesji kat.)

CANALE 5

7.00 Aktualno: Na prvi strani

8.30 Nanizanka: Bonanza

9.35 Film: Chi è senza peccato (dram., It. 1952, r. Raffaello Matarazzo)

11.45 Kviza: Il cercaparolet, 11.50 Il pranzo è servito

12.40 Variete: Non è la RAI

12.55 Canale 5 News

14.25 Kviz: Il cercaparolet

14.30 Aktualno: Forum, 15.00 Agenzia matrimoniale, 15.30 Ti amo parlamone

16.00 Otroški variete: Bim bum bam in risanke

18.00 Kvizi: OK il prezzo è giusto, 19.00 Cos'è cos'è, 19.45 Il gioco dei 9, vmes (19.40) Canale 5 News

20.25 Variete: Il TG delle vacanze (vodijo I Tretre)

20.40 Film: Ufficiale e gentiluomo (dram., ZDA 1982, r. Taylor Hackford, i. Richard Gere, Louis Gosset jr.)

23.15 Aktualno: Vota la voce

23.30 Variete: Maurizio Costanzo Show, vmes (24.00) News

1.20 Variete: Il Tg delle vacanze

1.50 Programi non stop

RAI 2

7.30 Nanizanke in risanke

8.30 Nan.: L'arca del dr. Bayer

9.15 Ena rastlina na dan

9.30 Izobraževalna odd.: Campus - Dottore in...

10.00 Film: Il maestro di violino (dram., It. 1976)

11.40 Nanizanki: Lassie, 12.05 Amore e ghiaccio

13.00 Dnevnik - ob trinajstih

13.30 Gospodarstvo in vreme

13.45 Segreti per voi

13.50 Nad.: Quando si ama, 14.20 Santa Barbara

15.10 Film: Giulietta e Romeo (dram., It. 1954, r. Renato Castellani)

17.25 Kratke vesti

17.30 Nan.: Hill Street

18.20 Dnevnik in šport

18.35 Nanizanka: Il commissario Köster

19.45 Dnevnik in šport

20.30 TV film: Se non è uno sconosciuto (dram., ZDA 1989, r. John Gray)

22.10 Prix Italia 1991

22.25 Nogomet: Boavista-Inter (Pokal UEFA)

23.15 Nočni dnevnik

0.15 Vreme, vesti, horoskop

0.20 Film: Picnic a Hanging Rock (dram., Avstral)

RETE 4

8.00 Nanizanka: Lou Grant

8.50 Nadaljevanka: La valle dei pini, 9.30 Señorita Andrea, 10.05 Stellina, 11.00 Valeria

11.50 Otroški variete: Ciao Ciao in risanke

13.40 Variete: Buon pomeriggio (vodi P. Rossetti)

13.45 Nadaljevanka: Sentieri, 14.50 Piccola Cenerentola, 15.25 Señora, 16.00 Riviera, 16.45 Stellina, 17.20 La valle dei pini

17.55 TV4 Novice

18.05 Nadaljevanki: General Hospital, 18.35 Febbre d'amore

19.00 Risanka: Lady Oscar

19.40 Nad.: Primavera

20.30 Film: Duello al sole (vestern, ZDA 1948, r. King Vidor, i. Gregory Peck, Jennifer Jones)

23.05 Aktualno: C'eravamo tanto amati

23.40 Film: Il laureato (dram., ZDA 1967, r. Mike Nichols, i. Dustin Hoffman, Anne Bancroft)

1.40 Nanizanke: I Jeffersons, 2.10 Charlie's Angels

3.00 Programi non stop

RAI 3

10.30 Lahka atletika

11.00 Dok.: Comosetaidea

11.30 Šport: Badminton

12.30 Aktualno: Krožek ob 12

14.00 Deželne vesti

14.30 Popoldanski dnevnik

14.45 Dok.: Šola se obnavlja

15.45 Športno popoldne: mountain bike, SP v jadranju Mini Ton, avtomobilizem

17.00 Drobci

17.15 Film: Autocolonna rossa (vojni, ZDA 1952, r. B. Boetticher, i. Jeff Chandler, Sidney Poitier)

18.35 Drobci

18.45 Dnevnik, športna rubrika Derby in vreme

19.00 Dnevnik

19.30 Deželne vesti

19.45 BlobCartoon

20.05 Variete: Non è mai troppo tardi

20.30 Film: Il dottor Živago (dram., ZDA 1965, r. David Lean, i. Omar Sharif, Julie Christie), vmes (22.30) dnevnik

23.40 Nočni dnevnik

0.35 Vremenska napoved

0.40 Film: Volo 90 - Disastro del Potomac (dram., ZDA 1964)

ITALIA 1

6.30 Odprti studio

7.00 Otroška oddaja

8.30 Odprti studio

9.00 Nanizanke: SuperVicky, 9.30 Chips, 10.30 Magnum P.I.

11.30 Odprti studio

11.45 Variete: Mezzogiorno italiano

13.45 Film: Un jeans e una maglietta (kom., It. 1983, r. Mariano Laurenti, i. Nino D'Angelo)

15.30 Nanizanke: Supercar - I guerrieri del sabato sera, 16.30 A-Team - Zanne, 17.30 Genitori in blue jeans - Aspettando un bebè

18.00 Nogomet: CSKA Moskva-Roma, vmes Odprti studio

20.00 Variete: Mai dire Banzai

20.30 Film: Sono un fenomeno paranormale (kom., It. 1985, r. Sergio Corbucci, i. Alberto Sordi)

22.40 Film: L'eredità Ferramonti (dram., It. 1976, r. Mauro Bolognini, i. Fabio Testi, Anthony Quinn)

0.55 Odprti studio

1.25 Programi non stop

TV Slovenija 1

8.50 Video strani

9.00 Mozaik (pon.), otroška oddaja: Živ žav (pon.)

9.55 Drama: Draga Sara

11.15 Nadaljevanka: Materinska ljubezen

13.00 Poročila

15.20 Video strani

15.30 Sova (pon.), vmes nanizanka Skupni računi in nad. Beda bogatih

16.55 Poslovne informacije

17.00 Dnevnik

17.05 Mozaik. Dokumentarca: Boj za obstanek - Nočni lovci, 17.30 Bolgarija

17.50 Spored za otroke: Zaigrano z lutkami

19.00 Risanka

19.15 TV okno

19.30 Dnevnik

19.55 Vremenska napoved

20.05 Film tedna: Potovanje v Koromandijo (dram., ZDA 1985, r. Peter Masterson, i. Geraldine Page, John Heard)

21.55 Dnevnik in vreme

22.15 Marlboro Music Show

22.50 Nočni program Sova, vmes nan. Alf in nadaljevanka Beda bogatih (5. del)

24.00 Video strani

ODEON

13.00 Risanke

14.30 Film: Cresus (kom., fr. 1960, r. Roger Descoffre, i. Fernandel)

16.00 Film: Obiettivo ragazze (kom., It. 1963, r. Mario Mattoli, i. Walter Chiari)

17.30 Film: 24 ore di terrore (krim., 1968, r. Tony Bichouse, i. J. Warrender)

19.30 Risanke

20.30 Film: Scarpe da tennis (kom., ZDA 1981, r. Daryl Duke, i. Carl Marotte)

22.00 Rubrika o zdravju

22.30 Film: Il clan del quartiere latino (dram., Fr. 1972, r. Bruno Gantillon)

TMC

8.30 Dok.: Prijateljska narava

9.00 Nanizanki: Sceriffo Lobo, 10.00 Strike Force

11.00 Dok.: Segreti e misteri - I medium detectives

11.30 Nan.: Autostop per il cielo, 12.30 Doris Day Show

13.00 Dnevnik in šport

14.00 Nadaljevanka: Gabriela

15.20 Film: Meglio liberi o selvaggi? (pust., ZDA 1980, r. James Hill)

TV Koper

17.30 Športni pregled

18.30 Risanke

18.50 Oddaja v slovenščini: Odprta meja

19.00 TVD Stičiče

19.25 Video agenda

19.30 Otroška oddaja: Lanterna magica, vmes nanizanka La guerra di Tom Grattan (i. Michael Howe)

20.00 Rubrika

20.30 Nadaljevanka: Ryan's

21.00 Nanizanka: Buck Rogers

21.50 Dokumentarna oddaja: Čuda sveta

22.20 Dnevnik

22.30 Nanizanka: Agente Pepper

23.20 Rubrika o športu

TV Slovenija 2

18.30 Mostovi

19.00 TV Slovenija 2 - Studio Maribor, Poslovna borza

19.15 TV Ruleta

19.30 Dnevnik ORF

20.00 Športna sredi

22.00 Svet poroč

22.45 Satelitski programi - poskusni prenosi

23.10 Yutel

RADIO TRST A

13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 14.00, Poročila; 7.20 Dobro jutro, vmes Kolebar; 8.10 Na počitnice (pon.); 8.50 Priljubljene melodije; 9.30 Roman: Golobje in jastrebi (G. Deledda, r. Glavko Turk, 3. del, pon.); 10.00 Pregled tiska; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Slovenska lahka glasba; 12.00 Razglednice iz Španije; 12.20 Evergreeni; 12.40 Tržaški oktet v gledališču Miela v Trstu; 12.50 Orkestralna glasba; 13.20 Narodnozabavna glasba; 13.35 Človek v mejnih situacijah; 14.00 Deželna kronika; 14.10 Poletni mozaik; 16.00 Dvojezičnost in identiteta; 16.30 Rock zvezde; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album: M. Ravel; 18.00 Jugoslavija po letu 45; 19.20 Zaključek.

RADIO SLOVENIJA

5.00, 6.00, 6.30, 7.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00 Poročila; 6.35 Vremenska napoved; 6.50 Dobro jutro, otroci; 7.00 Jutranja kronika; 8.15 Obvestila in glasba; 9.20 Dnevnikov odmev; 12.05 Na današnji dan; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Do 13.00; 13.20 Obvestila; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Obvestila in čestitke poslušalcev; 17.00 Studio ob 17.00; 19.30 Obvestila in glasba; 19.45 Lahko noč, otroci; 20.00 Zbori po želji poslušalcev; 20.35 Naši interpreti; 21.05 Knjižni trg; 21.30 Odlomki iz opere Višnjani (Svetel); 22.00 Zrcalo dneva; 22.30 Znale melodije; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Nočna glasba.

RADIO KOPER (slovenski program)

7.30, 13.30, 14.30, 16.30 Poročila; 19.00 Dnevnik; 6.00 Za dobro jutro; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik in cestne informacije; 7.00 Kronika; 7.30 Dnevni pregled tiska; 7.35 Kulturni servis; 8.00 Prenos Radia Slovenija; 10.35 Prenos Vala 202, 13.00 Na valu Radia Koper; 13.15 Od enih do treh; 14.35 Pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Glasbene aktualnosti; 18.35 Glasbene želje po telefonu; 19.30 Prenos Radia Slovenija.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 8.40 Vsega po nekaj; 9.00 Ugani; 9.35 Popevka po želji; 10.00 Na prvi strani; 10.40 Družinsko veselje; 11.00 Srečanja; 12.00 Glasba po željah in čestitke; 14.40 Pesem tedna; 14.45 Edig Galletti; 15.00 Komedijant; 16.00 Poletna oddaja; 16.15 Rock-onario; 16.30 Summersong; 17.00 Telefonski pozivi v živo; 17.35 Plošče; 17.50 Poletni koncert; 18.00 Alphabet Street; 18.30 Souvenir d'Italia; 19.00 Najlepše; 20.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

7.30, 13.30, 17.30 Poročila; 10.00 Matineja in obvestila; 17.00 Pogovor z vedeževalko: Vas zanima vaša prihodnost?; 19.00 Glasba po željah; 20.30 Pogovor z odvetnikom in ostali Trst.

Ugotovitve ob današnjem začetku šolskega leta

Nadaljuje se osip na šoli Ivan Trinko

Precej več dijakov na višjih šolah

Za okrog stopetdeset tisoč učencev in dijakov šol vseh stopenj v naši deželi, se danes pričena novo šolsko leto. Začenja se v morečem ozračju razplamtevaajoče se vojne v sosednji Hrvaški, pa tudi v znamenju številnih težav, takih ali drugačnih, ki se pojavijo, točno vsako leto, ob začetku pouka. Ena od tem razmišljanja je stalno upadanje šolske populacije, ki še posebej prizadeva našo, manjšinsko skupnost. Manj otrok v vrtcih in osnovnih šolah pomeni tudi manj otrok v nižji srednji in, kasneje, tudi v višjih srednjih šolah. Vendar ne zmeraj, kajti na število vpisov v višje srednje šole vplivajo zelo različni dejavniki in ne samo, takoiimenovani naravni priliv. Razvoj družbe terja višjo stopnjo izobrazbe za širok sloj prebivalstva. Kar nekam ustaljeno je prepričanje, da nudi višja srednja šola več možnosti zaposlitve, čeprav po drugi strani ugotavljamo, da je med nezaposlenimi kar precej oseb s srednješolsko izobrazbo.

Pred dnevi smo skušali prikazati stanje na osnovnih šolah s slovenskim učnim jezikom na Goriškem, danes usmerjamo pozornost na nižjo srednjo šolo.

Takoj velja opozoriti na približno pet odstoten osip v primerjavi z lanskim letom. Matično šolo Ivan Trinko v Gorici in podružnično šolo v Doberdobi bo obiskovalo 210 dijakov, oziroma enajst manj kakor v lanskem letu. Upadanje števila dijakov se bo nadaljevalo predvidoma tudi naslednje leto, saj bo v prvih dveh razredih letos le 130 otrok. Že zdaj je torej mogoče napovedati nadalnje znižanje skupnega števila dijakov za kakih sedem do deset odstotkov.

V prvi razred nižje srednje šole se je letos vpisalo 66 dijakov (lani 64). 54 dijakov bo obiskovalo šolo v Gorici in bodo razporejeni v dveh razredih, 12

dijakov pa bo obiskovalo prvi razred šole v Doberdobi.

Povsem drugačno pa je letos stanje na višjih srednjih šolah, kjer so, zlasti na nekaterih, zabeležili nepričakovano velik priliv dijakov. Na vseh zavodih, (izjema je slovenska sekcija za informatiko na industrijskem zavodu Galilei) je namreč število vpisov v prve razrede močno naraslo. Največ zanimanja je, kot je mogoče razbrati iz podatkov o številu vpisov, za trgovsko šolo Ivan Cankar, kjer bosta delovala dva prva razreda (51 dijakov, lani le 30). Tudi na tehnično-trgovskem zavodu Zois bodo imeli več dijakov v pr-

vem razredu (letos 43, lani 33). Tudi letos se je šole s slovenskim učnim jezikom prijavilo precej dijakov iz Nove Gorice. Zanimanje je tudi za italijanske šole. Skupen porast lahko ocenimo na okrog 10 odstotkov, saj bo letos obiskovalo naše višje srednje šole 420 dijakov (lani 387). V vseh prvih razredih bo letos 130 dijakov (lani 95).

Porast je torej skoraj 40-odstoten. Danes se torej pričena pouk. Kako in v kakšnih pogojih se bo odvijal, pa bomo še poročali. Tu mislimo predvsem na težave, ki so in ki bodo najbrž še nekaj časa onemogočale ali zavirale redno dejavnost v novem šolskem centru.

Ivan Trinko	1. razred 1990/91	skupno 1990/91	1. razred 1991/92	skupno 1991/92
Gorica	52	180	54	172
Doberdob	12	41	12	38
SKUPNO	64	221	66	210

V Krminu so odobrili Statut občine

Občinski svet v Krminu je na sinočni seji, po krajši razpravi, odobril Statut občine. Za osnutek — šlo je za dokument, ki je bil predložen že na seji 6. septembra, dopolnjen, oziroma izboljšan s petimi amandmaji — je glasovala ogromna večina svetovalcev, ob enem vzdržanem glasu (Reja) in ob enem nasprotnem (Pignataro). Oba iz vrst majšinske liste Uniti per Cormons.

Sodeč po tem, kako se je zaključila seja 6. septembra, je bilo pričakovati precej vročo in tudi dolgo razpravo. V resnici pa je bil potek seje zelo umirjen. Posebej, ko je načelnik liste Uniti per Cormons napovedal da bodo glasovali za osnutek.

Mogoče ima za tak zaključek še največ zaslug koordinator komisije, svetovalec Busilacchio, ki si je te dni prizadeval poiskati skupni imenovalec. Busilacchio je imel v zadnjih dneh srečanje s predstavniki manjšinske liste in predstavniki krminskih Slovencev, ki je obrodilo nekaj sadov. Rezultat tega srečanja je amandma k 3. členu. Dodan je bil namreč odstavek s katerim se občina obvezuje izvajati vse ukrepe države in dežele v korist manjšinskih skup-

nosti. Poleg omenjenega je bil predložen še en amandma, zmeraj k členu št. 3, ki ga lahko opredelimo kot amandma s politično vsebino in ki predvideva možnost povezovanja občine v konzorcije in druge ustanove.

Trije amandmaji so bili izrazito tehničnega značaja. Glasovanje o amandmaji je potekalo ločeno in so bili vsi sprejeti soglasno, z izjemo tistega, ki govori o obveznostih občine do izvajanja zakonov v korist manjšinskih skupnosti. Tu se je vzdržal svetovalec Pignataro.

Krajšo glasovalno izjavo je prebrala svetovalka Reja, ki je sicer izrekla priznanje, da je bilo precej predlogov opozicije sprejetih, vendar ostaja, posebej glede Slovencev še nekaj precej medlih definicij, ki prav zaradi tega lahko dobijo tako ali drugačno interpretacijo. Napovedala je da se bo glasovanja vzdržala.

Nasproten glas pa je napovedal Pignataro ter obrazložil, da je prav nezadovoljivo opredeljeno vprašanje zaščite manjšinskih in posebej slovenske skupnosti razlog za tako stališče.

Odprta je do 21. t.m. v palači Lantieri

Fotografska dokumentarna razstava o W.A. Mozartu

Institut za mittelevropska kulturna srečanja se je na svojstven način pridružil številnim pobudam ob 200-letnici smrti W.A. Mozarta. V sodelovanju z avstrijskim Ministrstvom za zunanje zadeve ter z avstrijskim konzulatom v Trstu ter Kulturnim institutom iz Milana, je postavil, v palači Lantieri, na Trgu sv. Antona, zanimivo fotografsko razstavo o življenju, delu in času velikega glasbenika. Gre za potujočo razstavo, ki obsega 152 fotografij in ki daje zaokroženo podobo iz sicer kratkega a intenzivnega življenja W. A. Mozarta in tedanjega časa.

Na slovesnosti, ki je bila v soboto, je spregovoril prof. Quirino Principe, glasbeni pedagog in poznavalec zgodovine glasbe.

Razstava bo odprta do sobote, 21. t.m. in sicer vsak dan od 16. do 19. ure. Priporočamo ogled.

Institut za versko in socialno zgodovino pa se bo obletnice Mozartove smrti spomnil s dvodnevним izletom v Salzburg in ogledom velike oziroma osrednje razstave, ki so jo postavili v

tem mestu. Udeleženci izleta pa bodo prislunili tudi koncertu v okviru jubilejnih prireditev ob Mozartovem letu.

Izlet v Salzburg bo ob koncu prvega tedna oktobra.

izleti

SPD Gorica priredi v nedeljo 22.t.m. izlet in vzpon na Mojstrovko. Prevoz z lastnimi sredstvi. Pojasnila po tel. 30995.

razna obvestila

Doberdobsko didaktično ravnanje obvešča, da se pouk na vseh osnovnih šolah pričena danes, ob 8.30.

Upokojenci in sekcija VZPI-ANPI iz Doberdoba obveščajo vse udeležence izleta v München, naj poravnajo stroške izleta do sobote, 21. t.m. Istočasno opozarjajo vse, naj pregledajo veljavnost dokumentov za čez mejo.

kino

Gorica

CORSO 18.00-22.00 »I ragazzi degli anni '50«.

VERDI 18.00-22.00 »Italia - Germania 4:3«.

VITTORIA Zaprto.

Nova Gorica

SOČA (Kulturni dom) 18.30 in 20.30 »Zgodba iz L.A.«.

SVOBODA (Šempeter) Danes zaprto. Jutri 20.30 »Bratska kri«.

DESKLE Danes zaprto. Jutri 20.00 »Karin in Barbara superzvezde«.

pogrebi

Danes ob 9.30 Enrico Lenhardt iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev na Travniku in na glavno pokopališče, ob 13.15 Renato Donda iz splošne bolnišnice v Marjan.

Soglasno sprejeta resolucija v pokrajinskem svetu

Za prekintev vojaške agresije in priznanje suverenosti republik

Goriški pokrajinski svet, ki z izredno pozornostjo in obenem zaskrbljenostjo spremlja razvoj dogodkov v Sloveniji in na Hrvaškem — je sinoči spet razpravljal o vojaški agresiji Hrvaške s strani "zvezne armade" in četniških tolp. Pokrajinski svet je soglasno odobril osnutek resolucije, ki ga je predstavil Predsednik Pokrajine Gino Saccavini. Dejal je, da dramatični položaj terja, da Pokrajina, tako kakor je že storila ob vojaški agresiji Slovenije, naredi vse korake za prenehanje sovražnosti.

Saccavini je nato prebral osnutek resolucije, ki so ga pripravili v posvetovanju s predstavniki političnih strank in izrazil prepričanje, da ga bodo svetovalci soglasno podprli. To se je, po krajši prekinitvi seje tudi zgodilo.

Resolucija poudarja stališče, da je je za mednarodno skupnost nesprijemljiva logika uporabe sile za razreševanje političnih sporov, tako v državnih, kakor mednarodnih okoljih ter izraža

popolno solidarnost prebivalcem Hrvaške.

Pokrajinski svet ugotavlja nadalje, da je pobijanje nedolžnega prebivalstva mogoče ustaviti le s formalnim priznanjem suverenosti Republike Hrvaške in Slovenije ter nalaga Predsedniku Pokrajine in Odboru, da navedoma sprejmeta primerne ukrepe, da bo italijanska vlada in mednarodna skupnost priznala republiko Hrvaško in republiko Slovenijo in odposlala v Zagreb, odnosno v Ljubljano diplomatske predstavnike.

Dokument se nadalje zavzema zato, da bi morebitnim beguncem oskrbeli primerno zatočišče, pripadnikom italijanske narodnostne skupnosti na Hrvaškem in v Sloveniji pa zagotovili varnost in spoštovanje.

Na včerajšnji seji pokrajinskega sveta so tudi predstavniki Stranke demokratske levice predstavili svoj osnutek dokumenta na isto tematiko. Prebral ga je načelnik skupine Salomoni. Ta dokument je pokrajinski svet sprejel kot priporočilo.

Ob štirinajsti obletnici ustanovitve društva

Praznik krvodajalcev v Sovodnjah

Čas zares hitro beži, so med drugim ugotavljali člani sovodenske sekcije Združenja prostovoljnih krvodajalcev in številni gosti in prijatelji, ki so se v soboto zbrali na družbanosti ob 14. obletnici ustanovitve sekcije. Mladeničem, ki so se leta 1977 zbrali na ustanovnem občnem zboru, prav tako v Kulturnem domu v Sovodnjah, so se medtem posrebrili lasje in se krepko približujejo petdesetim.

Prireditve, ki se je pričela s polaganjem venca pred spomenik in verskim obredom za pokojne krvodajalce, se je sklenila v Kulturnem domu v Sovodnjah s prijetno družabnostjo in podlitvijo priznanj. Posebno presenečenje

pa sta udeležencem pripravila operni pevec Rajko Koritnik in študent solo petja Damjan Škvarč, ki sta ob klavirski spremljavi Andreje Furlan razveselila poslušalce z venčkom slovenskih narodnih pesmi in živahnimi duetom iz Figarove svatbe. Največ zaslug za to ima ORK iz Ajdovščine.

K prijetnemu vzdušju je prispevala tudi godba krvodajalcev iz Vileša.

Dobrodošlico je izrekel predsednik sekcije Branko Černic. Po pozdravih gostov med temi je bil tudi predsednik republiškega odbora RK Slovenije, predstavnikov RK iz Ajdovščine, Škofje Loke, Nove Gorice, doma za inva-

lidno mladino iz Vipave, trasfuzijskega centra iz Gorice in Nove Gorice, pokrajinskega združenja krvodajalcev in številnih sekcij in društev, so osmim članom sekcije izročili priznanje. Za desetkrat darovano kri sta priznanje prejela Oriana Marvin in Paolo Tommasi, bronasto medaljo in priznanje za dvajsetkrat darovano kri so podelili Natalinu Culotu, Mirelli Bulfoni, Marinu Devetaku, Dariu Grillu in Adrianu Maliču. Benjamin Černic pa je prejel srebrno medaljo in priznanje za 35 kratno darovanje. (Na slikah — foto Klemše — udeleženci praznika (levo) in pevec Rajko Koritnik in Damjan Škvarč).

Jubilej Goriške hranilnice

Goriška hranilnica, najstarejši denarni zavod v mestu, praznuje letos 160. obletnico ustanovitve. Ustanovljena je bila namreč leta 1831 kot zastavljalnica (mont), danes pa je to zavod, ki ima skoraj 400 zaposlenih v dvajsetih podružnicah, tudi izven goriške pokrajine. Osrednja slovesnost ob jubileju bo v petek, 27. septembra zvečer na gradu, kjer bosta spregovorila predsednik upravnega sveta dr. Antonio Tripani in predsednik deželnega odbora Adriano Biasutti. Obletnico pa so pri Goriški hranilnici obeležili tudi s pripravo zanimive in dragocene fotomonografije o Soči. Knjigo bodo predstavili prav na omenjeni slovesnosti.

OPEN HOUSE 19. - 20. SEPTEMBER 1991

GRAD FORMENTINI - ŠTEVERJAN
od 15. do 20. ure

PROGRAM ZA OBA DNEVA:

- ob 17. uri predstavitev System 7.0 nov operativni sistem za Macintosh
- ob 18. uri predpremiera dokumentarnega filma »Giovanni Verga fotografo« Danteja Majorana
- ob 19. uri koncert za flavto in Macintosh z Renzom Coljo

To je priložnost, da spoznate umetnost v svetu avtomatizacije poslovnih utradov, grafike in desktop publishinga, upravljanja omrežja podatkov, CAD-eja in multimedialne komunikacije.

Sodeluje

CASSA DI RISPARMIO DI GORIZIA
GORIŠKA HRANILNICA

Ob podelitvi nagrade Susanni Tamaro Novi italijanski PEN

Tržaška mlada pisateljica (že nekaj let živi v Rimu) Susanna Tamaro je v Compianu dobila državno nagrado za književnost (10 milijonov lir) italijanskega PEN kluba. Izročitev nagrade je bil vrhunec slovesnosti, na kateri so obnovili italijanski center te mednarodne ustanove. PEN klub (angleške začetnice za pesnike, esejiste, pripovednike) je leta 1921 ustanovila angleška pesnica Dawson Scott z namenom, da bi omogočila tujim pisateljem, ki jih je mednarodna javnost neupravičeno zanemarjala, prijetno bivanje v Angliji. Misel se je takoj obnesel in dobila svetovne razsežnosti preko državnih PEN centrov, ki pa niso delovali le znotraj meja posameznih nacij, ampak so pokrivali posamezne jezikovne prostore. Danes je v svetu kar 110 takih središč. Prvi izvoljeni predsednik je bil Nobelov nagrajenec John Galsworthy. Začetni cilj ustanove je bil, da bi se pisatelji med seboj spoznavali in izmenjavali misli in izkušnje, ob vihranju netolerance in represije pa se je vloga centra preusmerila v pomoč tistim književnikom, ki so jih politično preganjali in jim zaradi njihovih idej onemogočili izvrševanje njihovega poslanstva. Skratka, gre za »dobrodelne« namene, ki so predvsem v zagotavljanju svobode izražanja povsod tam, kjer je le-to v nevarnosti. Kljub temu, da je PEN po svojem statutu strogo nepolitična ustanova, je z javnimi izjavami in pritiski na posamezne vlade prisoten povsod, da bi sve-

točno javnost obveščal o aretacijah in nasilju nad pisatelji.

Med nacizmom so nemški PEN (sestavljali so ga pisatelji, ki so pritegnili s Hitlerjem) izločili in ista usoda bi bila skoraj doletela italijanskega leta 1936, ko mu je predsedoval Marinetti, ki je podprl italijansko okupacijo Etiopije, češ da »italijanska vlada s tem brani civilizacijo in pravico«.

Žal se še danes vloga PEN kluba v obrambi človekovih pravic ni izčrpala. V poročilu maja letos je objavljeno, da je v svetu kar 383 pisatelj in novinarjev v zaporih zaradi njihovih političnih idej, od januarja do danes pa jih je bilo zaradi tega kar 21 ubitih. PEN

klub je torej še vedno, kot Amnesty International, eden izmed vplivnih glasov in gibanj za svobodo.

Zgodovina italijanskega PEN kluba je kljub temu, da so imeli Italijani tri predsednike (Benedetto Croce, Ignazio Silone in Alberto Moravia), zelo skromna. Leta 1983 je dobesedno končal s svojo dejavnostjo, letos pa naj bi na novo silovito oživel (častni predsednik je Mario Soldati, dejanski pa toskanski pesnik Mario Luzi), kar je potrdila tudi prireditev v Compianu pri Parmi (bila je pred dnevi). Udeležilo se je 230 pisatelj, ki so vsi spet aktivni člani italijanskega PEN kluba.

Pesnik Mario Luzi je novi predsednik italijanskega PEN kluba

Mojstrstvo pianista a povprečen koncert

Če je prvi koncert jesenske simfonične sezone gledališča Verdi pod vodstvom stalnega dirigenta Verdijevega orkestra Lü Jia, bil napoved kakovostne sezone, je drugi pomenil korak nazaj od te napovedi. Spored je bil sicer mikaven tako za tradicionaliste kot za ljubitelje zahtevnejše glasbe. Na njem so bili izključno ruski avtorji Čajkovski, Prokofjev in Rimski-Korsakov, prvi s popularno Simfonija št. 6 v H-molu »Patetična«, drugi s Koncertom št. 5 v G-duru za klavir in orkester op. 55 in tretji s Španskim capricciom op. 34. Povrh vsega je bil koncert Sergeja Prokofjeva prvič izveden v Trstu. Toda obete je žal izpolnila le izvedba Koncerta št. 5 za klavir in orkester in še ta v največji meri po zaslugi odličnega libanonskega pianista Abdela Rahmana el Bacha, čigar virtuosistične sposobnosti smo lahko zaznali že na prvem koncertu v izvedbi Koncerta št. 2 za klavir in orkester Prokofjeva. Abdel Rahman el Bacha je namreč tudi tokrat, kljub vedno zanesljivi soigri orkestra (pa ne po dirigentovi krivdi), demonstriral svojo vrhunsko klavirsko tehniko, izrazilo muzikalčnost in popolno življenjske v izviren skladatelj slog tako v njegovih lirčnih kot ironičnih, grotesknih tja do na videz mehaničnih izrazih. Vedno precizen in jasen v dotiku s klaviruro, ritmično natančen in vseskozi suveren interpret si je zaslužil navdušen aplavz občinstva, kateremu se je oddolžil še s kratkim odlomkom Prokofjeva na baletno temo.

Uvodna Simfonija Čajkovskega v H-molu »Patetična« se kljub prizadevnemu vodstvu v Trstu in drugod cenjenega švicarskega dirigenta Michaela Tabachnika (letos spomladi je uspešno vodil tržaški orkester z deli Mahlerja, Weberna in Wagnerja) v izvedbi Verdijevega orkestra ni dvignila na raven dostojno profesionalnega muziciranja. Pri Čajkovskem večno prisotna kontrastnost med življenjem in smrtjo, na kateri je grajena tudi »Patetična« v svojih nežno živahnih ali otožnih stavkih, v izvedbi ni prišla do izraza že ne v redkih trenutkih zaključnega finala. Intonančno nezanesljiv, barvno blede, pogosto neprecizen v posameznih vstopih, zvočno krhek in nehomogen tako v celoti kot v posameznih instrumentalnih skupinah (violine in violončeli) je ostal orkester pod nivojem, katerega smo pri njem sicer vajeni. Motil je tudi neoportun aplavz občinstva po tretjem stavku Allegro molto vivace. Morda je na orkestrovo nerazporejenost za zbrano muziciranje vplivalo premajhno število vaj zaradi zamenjave dirigenta, saj tudi izvedba Španskega capriccia Rimski-Korsakova ni bila brez spodrsiljav in v njej nismo mogli polno uživati ob virtuosističnih efekti, ki jih ta briljantna pa čeprav tudi malo površna orkestralna kompžicija španskih fokalnih melodij ponuja. Morda je orkestru še najbolj uspel četrti stavek Prizor in pesem ciganov. (j. k.)

Z bralno značko spet v svet knjig

S KNJIGO V SVET

Včerajšnji dan, 17. september, je kot rojstni dan in dan smrti klasična mladinske književnosti Francea Bevka bil razglašen za Dan zlatih knjig. S tem dnem se vsako leto začne nova sezona branja za bralno značko. 22. maja je minilo že 30 let, odkar so bile podeljene prve, Prežihove, bralne značke na prevajalski osnovni šoli. Zveza bralnih značk je ob jubileju pripravila nekaj novosti. Ilustrator Tone Rački in oblikovalec Zvone Kosovelj sta izdelala celostno podobo BZ, v kateri kot simbol nastopa Collodijeva literarna oseba Ostržek. Zveza BZ je izdala tudi barvno mapo za bralce na razredni stopnji osnovne šole. V to mapo bodo mladi bralci lepili nalepke, imenovane po junakih domačih literarnih del. Izdali so že nalepko za 1. razred, imenovano Cicibanov svet, na kateri je Tone Rački upodobil pesnika Župančiča in njegovega junaka Cicibana.

Lepo bi bilo, da bi se vse to preselilo tudi k nam...

Gojenci oziroma bivši gojenci šole Glasbene matice in konservatorijski diplomiranci dosega na raznih državnih in mednarodnih natečajih in tekmovanjih skoraj redno najvišje nagrade in druge pomembne uveljavitve. Tokrat moramo z zadoščenjem zabeležiti še en tak uspeh. Dosegli sta ga dve pianistki — Beatrice Zonta in Vesna Zuppin, ki sta na šoli GM pravkar končali še dveletni diplomski študij pod mentorstvom prof. Aleksandra Rojca, sicer njunega profesorja med rednim šolanjem na šoli GM v Trstu.

Mladi pianistki sta se 14. septembra letos udeležili 24. tekmovanja »Coppa Pianisti d' Italia« v Osimu pri Anconi. V kategoriji za dva klavirja za pianiste do 30. leta starosti stas 93 točkami osvojili

absolutno drugo nagrado, pri čemer pa je treba povedati, da prva nagrada ni bila podeljena, kar dejansko pomeni, da sta bili v svoji kategoriji zmagovalki. Na programu sta imeli obvezno skladbo, Mozartovo fugo v c-molu ter drugega izmed treh čeških plesov Bohuslava Martinuja in Variacije na Paganinijevo temo Witolda Lutoslawskega. Žirijo so sestavljali Marcella Crudeli (predsednik), Giuseppe Giglio, Elvira Sarno in Guido Scano.

Uspeh Beatrice Zonta in Vesne Zuppin predstavlja poleg njenega osebnega tudi še uspeh klavirske šole Glasbene matice in spodbudo vsem tistim mladim gojencem, ki se šolajo na njej.

Na posnetku: Vesna Zuppin in Beatrice Zonta.

Pod kulturnim žarometom v Sloveniji

Imperij vrača udarec!

Pred nekaj leti je Slovenijo preplavilo drobno gospodarstvo; ob izposojevalnicah (piratskih, torej avtorsko nezaščitenih) video kaset, dvoranah za biljard in igralne avtomate, fotokopirnicah in preprodaji računalnikov se je pojavil cel kup neodvisnih malih založnikov, ki so v glavnem zapolnjevali vrzeli v programih velikih založb z razkrivanjem temnih lis med in povojne zgodovine, s promptnim izdajanjem memoarske literature tistih, ki so preteklo zgodovino krojili - ali pa bili njene žrtve; drugi založniki so se usmerili na domače leposlovje ali ezoteriko, astrologijo, zdravo prehrano in podobno, torej na vse tisto, kar je šlo dobro v denar in ni zahtevalo drage knjižne opreme ali plačevanja avtorskih pravic. Ob založniški dejavnosti so male založbe gojile tudi alternativne oblike knjigotrštva - od ulične prodaje v sodelovanju s prodajalci tednikov, alternativne poštne distribucije in prednaročil, do razširitve prodaje na blagajne kulturnih ustanov, odpiranja stojnic na za to primernih mestih, na primer fakultetah, in malih knjigarn s pretežno lastnim programom. Dve leti nazaj je torej kazalo, da mali podjetniki spretno prevzemajo posel gigantskih, zbirokratiziranih - kot se je pogosto slišalo - ustanov, zato ni čudno, da je bilo alternativno založništvo, distribucija in knjigotrštvo tema cele vrste okroglih miz, komentarjev, pogovorov in časopisnih člankov.

Kot kaže pa se zadeve spet obračajo k centralizirani ponudbi knjig; ne le, da je upadlo zanimanje za razkrivanje preteklosti, ki jo je zasenčilo sedanje vseprisotno nasilje in spopadi, da vse več velikih domačih avtorjev objavlja knjige pri velikih založbah, ki poskrbijo za boljšo promocijo in izgled knjige, pa še plačujejo (praviloma) več, tudi v prodaji prevzemajo velike hiše spet iniciativo, če lahko sklepamo po ponovnem delovanju prenovljene največje ljubljanske knjigarne, Mladinske knjige na Titovi, ki je bila prejšnji teden. Tam nam na enem mestu ponujajo 25.000 domačih in tujih knjig, katerih število se bo v kratkem še povečalo. S posredovanjem knjigarne lahko kupec izbira še med milijon in pol naslovi tujih založb in 130.000 tujimi revijami, od katerih jih bo precej na vpogled; ob tem so organizirali računalniško mrežo, strokovnjakom pa posredujejo podatke za veliko knjig, do katerih je posameznikom težko, če že ne nemogoče priti. Gre torej za knjigarno, ki postaja pravi informacijski center, ki vpeljuje slovenskega bralca v planetarno kulturo. Pomen takšne ustanove vidim predvsem v tem, da prekinja s kulturo kot razkrinkovalcem zamolčanega ali nacionalno zamejenega, in ponuja knjigo kot nosilca informacije, tudi estetske, ki omogoča in olajša integracijo s svetom. Če si bo knjige zaradi upada kupne moči sploh še lahko kdo privoščil.

MATEJ BOGATAJ

Ponoven uspeh pianistk iz šole GM

V evropskih nogometnih pokalih danes tudi Sampdoria in Inter

Osrednja tekma je nastop Rome v Moskvi

V pokalu prvakov letos nov sistem

Letošnja izvedba pokala prvakov bo v znamenju sprememb pravilnika.

Prvi dve koli (tri za pokal UEFA) bosta običajni, od četrte finala pa bodo osem preostalih ekip razdelili v dve skupini, v vsaki pa bodo po štiri ekipe, ki se bodo med sabo pomerila vsaka z vsako dvokrožno. Zmagovalci skupin se bodo uvrstili v finale za naslov prvaka.

Tak sistem vsaki ekipi zagotavlja večjo dobiček, saj so zajamčeni najmanj trije domači nastopi, hkrati pa naj bi bil pokal bolj kakovosten.

Pokalna sreda bo za italijanske udeležence mednarodnih evropskih pokalnih tekmovalcev pravzaprav dvodnevna. Danes bodo namreč merili moči prvak Sampdoria, Roma in Inter, medtem ko bodo Torino, Parma in Genoa svoja gostovanja opravili šele jutri.

Sampdoria bo krstni nastop v najprestižnejšem pokalu opravila doma (ob 20.30 po raiuno) proti norveški ekipi Rosenborg, ki v pokalu prvakov nastopa že desetič, a se doslej ni še nikoli prebila preko drugega kola. Igralci so polprofesionalci, a ne zaslužijo slabo. Sampdoria je vsekakor nesporni favorit, čeprav ne smemo pozabiti, da so Norvežani pred kratkim ugnali nič manj kot azzurrer. Pri Rosenborgu igra pet državnih reprezentantov.

Vse kaže, da bo na gostovanju na Portugalskem, kjer se bo pomeril z Boavisto iz Porta, Inter (nosilec naslova v pokalu UEFA) igral z neko-

POKAL PRVAKOV		
Šestnajstina finala	1. tekma	2. tekma
Union (Luks.) - Marseille (Fr.)	danes	2.10.
Brøndby (Dan.) - Zagreb (Polj.)	danes	2.10.
Honved (Madž.) - Dundalk (Irska)	danes	2.10.
Sparta Praga (ČSFR) - Rangers (Škots.)	danes	2.10.
Barcelona (Šp.) - Hansa Rostock (Nem.)	danes	2.10.
Universitatea (Rom.) - Limassol (Ciper)	danes	2.10.
C. zvezda (Jug.) - Portadown (S. Irska)	4:0	2.10.
IFK Göteborg (Sve.) - Flamurtari (Alb.)	danes	2.10.
Sampdoria (It.) - Rosenborg (Nor.)	danes	2.10.
Hamrun (Malta) - Benfica (Port.)	danes	2.10.
Arsenal (Angl.) - Austria Dunaj (Av.)	danes	2.10.
HJK Helsinki (Fin.) - Dinamo Kiev (SZ)	danes	2.10.
Besiktas (Tur.) - PSV Eindhoven (Niz.)	danes	2.10.
Fram (Isl.) - Panathinaikos (Gr.)	danes	2.10.
Anderlecht (Bel.) - Grasshoppers (Sve.)	danes	2.10.
Kaiserslautern (Nem.) - Etar (Bol.)	2:0	2.10.

POKAL POKALNIH ZMAGOVAL.		
Šestnajstina finala	1. tekma	2. tekma
Omonia Nik. (Ciper) - Bruges (Bel.)	danes	2.10.
Hajduk Split (Jug.) - Tottenham (Angl.)	1:0	2.10.
IFK Norrköping (Sve.) - Jeunesse (Luks.)	danes	2.10.
Glenavon (S. Irska) - Tampere (Fin.)	3:2	2.10.
Katowice (Pol.) - Motherwell (Škotska)	danes	2.10.
Ob Odense (Dan.) - Banik Ostrava (ČSFR)	danes	2.10.
Swansea (Wales) - Monaco (Fr.)	1:2	1.10.
Valur Reykjavik (Isl.) - Sion (Svi.)	0:1	2.10.
Levski (Bol.) - Ferencváros (Madž.)	danes	2.10.
Athinaikos (Gr.) - Manchester (Angl.)	danes	2.10.
Eisenhut. (Nem.) - Galatasaray (Tur.)	danes	2.10.
Bacau (Rom.) - Werder Bremen (Nem.)	danes	2.10.
La Valletta (Malta) - Porto (Port.)	jutri	2.10.
Fyllingen (Nor.) - Atletico Mad. (Sp.)	danes	2.10.
Partizani (Alb.) - Feyenoord (Niz.)	danes	2.10.
CSKA Moskva (SZ) - Roma (It.)	danes	2.10.

liko bolj obrambno razporeditvijo svojih igralcev. Napadalec Fontolan, ki se na tekmi z Verono ni kdove kako izkazal, bo bržkone prepusil svoje mesto Pizziju. Bianchi in Klinsmann sta diskvalificirana. Tekma se bo pričela šele ob 22.30 po našem času, direktni televizijski prenos bo po raidue.

Ni izključeno, da bo nogometaše Rome pred današnjo tekmo s CSKA v Moskvi sprejel sam pred-

sednik ruske federacije Boris Jelcin! Vse je odvisno od tega, ali mu bodo številne obveznosti to omogočile. Kakorkoli že, je pozornost igralcev usmerjena na popoldansko tekmo (ob 18: uri po Italija 1), ki bo nemara zelo izenačena in velja za osrednjo srečanje prvega kola v pokalu pokalnih zmagovalcev. CSKA se namreč bori za naslov prvaka SZ, Roma pa je svoje prvenstvene obveznosti šele začela, vrh tega bo nastopila brez poškodova-

POKAL UEFA		
Dvaintridesetina finala	1. tekma	2. tekma
Cork City (Irska) - Bayern Mun. (Nem.)	danes	2.10.
Izzo (Madž.) - Dinamo Moskva (SZ)	danes	2.10.
Aberdeen (Škotska) - BK 1903 (Dan.)	danes	2.10.
Gand (Bel.) - Lausanne (Svi.)	0:1	2.10.
Slovan Bratislava (ČSFR) - Real (Sp.)	danes	2.10.
Eintracht (Nem.) - Spora (Luks.)	danes	2.10.
Sturm Grtaz (Av.) - Utrecht (Niz.)	danes	2.10.
Oporto (Port.) - Cannes (Fr.)	jutri	3.10.
Fc Reykjavik (Isl.) - Torino (It.)	jutri	2.10.
Stuttgart (Nem.) - Peci Munkas (Madž.)	danes	2.10.
Celtic (Škotska) - Ekeren (Bel.)	danes	1.10.
Lione (Fr.) - Oester (Sve.)	danes	3.10.
Ikast (Dan.) - Auxerre (Fr.)	0:1	2.10.
Halle (Nem.) - Torpedo Moskva (SZ)	danes	1.10.
Bangor (S. Irska) - Sigma (ČSFR)	danes	2.10.
Liverpool (Angl.) - Lahti (Fin.)	danes	2.10.
Hamburg (Nem.) - Gornik Zabrze (Pol.)	1:1	2.10.
Ajax (Niz.) - Orebro (Sve.)	danes	2.10.
Mikkelin (Fin.) - Spartak Moskva (SZ)	danes	3.10.
Tirol Innsbruck (Av.) - Tromsø (Nor.)	danes	2.10.
Paok Solun (Gr.) - Malines (Bel.)	danes	2.10.
Anorthosis (Ciper) - Steaua Buk. (Rom.)	1:2	1.10.
CSKA Sofija (Bol.) - Parma (It.)	jutri	2.10.
Sporting Gijon (Sp.) - Partizan (Jug.)	danes	3.10.
Boavista (Port.) - Inter (It.)	danes	2.10.
Neuchtel (Svi.) - Floriana (Malta)	2:0	2.10.
Slavia Sofija (Bol.) - Osasuna (Sp.)	1:0	2.10.
Hask Gradjan. (Jug.) - Trabzon. (Tur.)	2:3	2.10.
Sporting (Port.) - Dinamo Buk. (Rom.)	danes	2.10.
Groningen (Niz.) - Rot Weiss (Nem.)	danes	2.10.
Shkoder (Alb.) - Aek Atene (Gr.)	danes	3.10.
Real Oviedo (Sp.) - Genoa (It.)	jutri	2.10.

Pokal prvakov: finale bo 20. maja 1992 (prvak je Crvena zvezda); pokal pokalnih zmagovalcev: finale bo 6. maja 1992 (prvak je Manchester United); pokal UEFA: finale bo 29. aprila in 13. maja 1992 (prvak je Inter).

nega Völlerja in diskvalificiranega Tempestillija. Na stadionu Lenin (do kdaj še s takšnim imenom...?) pričakujejo obisk okrog 90 tisoč gledalcev.

Na sliki (Telefoto AP): Iz objektivnih razlogov slabo pripravljeni nogometaši zagrebškega Hašk Gradjanski so v Celovcu s 3:2 klonili pred turškim Trabzonsporom

V povratni pokalni tekmi so Tržačani nadigrali Telemarket Stefanel prelahko naprej

STEFANEL - TELEMARKE 94:60 (44:30)

STEFANEL: Middleton 25 (—, 8:11, 3:3), Pilutti 6 (0:1, 3:7, 0:2), Fučka 6 (2:2, 2:4, 0:1), De Pol 10 (3:3, 2:2, 1:1), Bianchi 9 (—, 0:1, 3:5), Gray 14 (4:6, 5:9, 0:4), Meneghin 3 (3:4, 0:3, —), Cantarello 10 (—, 5:8, —), Vettore 5 (3:5, 1:1, —), Sartori 6 (—, 3:4, 0:3).

TELEMARKE: Colonna 3 (—, 0:2, 1:2), Mazzoni 4 (2:2, 1:2, —), Bonaccorsi 6 (4:4, 1:3, 0:3), Cessen 7 (1:2, 3:7, —), Martina, Toolson 11 (2:2, 3:6, 1:4), Paci 12 (—, 3:5, 2:4), Troiano, Agnesi (—, 0:1, —), Plummer 17 (7:11, 5:12, —).

SODNIKA: Maggiore in Teofilij iz Rima.

PON: Cessen (37).

Stefanel se je z lahkoto uvrstil v naslednje kolo italijanskega pokala, saj je tudi v povratni tekmi, brez večjega naprezanja, premagal šibki Telemarket iz Brescie.

Tržačani so bili boljši od nasprotnikov v vseh elementih igre, tako da si je Tanjevič lahko privoščil, da je skoraj cel prvi polčas pustil na klopi rahlo poškodovanega Graya.

Ker je bila tekma iz vidika rezultata povsem nezanemljiva, so za zabavo gledalcev Stefanelovi košarkarji poskrbeli z zabijanjem v koš in drugimi atraktivnimi pote-

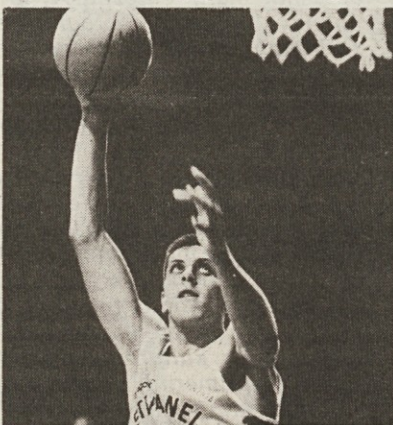
zami. Iz tehničnega vidika pa gre zabeležiti nekaj zanimivih konjskih postavitev, kot alternativa običajni mož moža obrambi.

Med posamezniki gre omeniti zelo prepričljiv nastop Middletona in Cantarella, ki je končno zaigral kot pred poškodbo kolena.

V osmini finala pokalnega tekmovalca bodo Tržačani igrali proti Lotusu iz Montecatinija.

Stefanel čaka zdaj prvenstvo. Že v soboto se bo doma v anticipirani tekmi in pred TV kamerami pomeril z enim favoritov za naslov milanskim Philipsom.

Marko Oblak

Claudio Pilutti

Phonola in Livorno sta out!

Sinočnji izidi povratnih tekem 1. kola (v mastnem tisku kvalificirana ekipa, v oklepajih izidi prve tekme):

Phonola Caserta - Scaini Benetke 90:85 (82:98); Fernet Branca Pavia - Panasonic Reggio Calabria 88:76 (93:104); Livorno - Lotus Montecatini 68:88 (74:85); Stefanel Trst - Telemarket Brescia 94:60 (74:69); Benetton Treviso - Udine Videm 97:84 (89:70); Ticino Siena - Kleenex Pistoia 77:78 (63:76); Ranger Varese - Firenze 98:90 (95:95); Messaggero Rim - Billy Desio 94:93 (100:81); Knorr Bologna - Marr Rimini 118:71 (79:70); Trapani - Napoli 75:80 (77:67); Glaxo Verona - Breeze Arese 87:80 (96:86); Clear Cantù - Mangiaievoli Bologna 99:87 (87:88); Scavolini Pesaro - B. Sardegna Sassari 102:78 (76:80); Philips Milan - Cercom Ferrara 109:74 (96:82); Filanto Forlì - Sidis Reggio Emilia 78:73 (90:98); Robedikappa Turin - Turbair Fabriano bo danes.

PARI OSMINE FINALA: Scaini - Panasonic; Lotus - Stefanel; Benetton - Kleenex; Ranger - Messaggero; Knorr - Trapani; Glaxo - Clear; Scavolini - zmag. tekme Robedikappa - Turbair; Sidis - Philips.

obvestila

ŠD BREG - SMUČARSKI ODSEK vabi na sestanek, ki bo v telovadnici v Dolini v ponedeljek, 23. t.m. ob 20.30. Vabljeni simpatizerji in starši otrok, ki jih smučanje zanima.

KK BOR SEKCIJA MINIBASKET obvešča, da so treningi v minibasketu na stadionu Prvi maj, kot sledi: ob torkih in petkih ob 16.00 za letnike 1982-85; za letnike 1980 in 1981 pa ob ponedeljkah in torkih ob 16.30 v telovadnici osnovne šole pri Sv. Ivanu, Ul. Caravaggio in ob petkih ob 15.30 na stadionu Prvi maj.

ŠD MLADINA RESCO SMUČARSKI ODSEK obvešča, da se nadaljujejo redni suhi treningi vsak torek in petek. Zbirališče v Domu A. Sirk v Križu ob 17.15. Vabljeni vsi smučarji, predvsem mladi tekmovalci.

ZSSDI obvešča, da bo danes, 18. t. m., ob 20. uri na sedežu ZSSDI v Trstu seja smučarske komisije.

ZSSDI obvešča, da v soboto, 21. t.m. ob 15. uri, prireja tekmovalni spust s kajaki po Vipavi med Gabrjami in Petjo. Informacije na sedežu ZSSDI v Gorici, Ul. Malta 2 (tel. 33029).

Bratoma A. in B. Plesničar ni uspel podvig v Milanu

Gajevca Borut in Aleš Plesničar sta v 1. kolu državnega dela ekipnega teniškega prvenstva za mladince do 14. leta izgubila srečanje proti predstavnikoma TC Milano in tako bila izločena iz nadaljnjega tekmovalstva. Naša sta nastopila v Milanu in pomerila sta se z nasprotnikoma, ki sta ju presegala predvsem po večji izkušnosti. Oba Milančana sta že klasificirana igralca, ki sta se razvila v klubu, ki šteje lepo število mladincev, ki sodijo med najboljše v Italiji. Borut in Aleš sta odigrala dve podobni si srečanju, v katerih sta občasno zelo dobro igrala, občasno pa sta si zaradi neodločnosti, napravila prednost. Nemalo jih je oškodoval tudi teren, saj sta morala zaradi dežja nastopiti na pokritih igriščih z umetno podlago.

IZIDA: Mauro Sestan - Borut Plesničar 6:2, 6:2, Mauro Danelli - Aleš Plesničar 6:3, 6:1.

Dva Borova atleta v reprezentanci FJK

Po uspešnih nastopih na deželnem naraščajniškem prvenstvu v nedeljo v Gorici je deželna atletska zveza sklicala Borova atleta Marca Sestana in Federica Gelfija za reprezentanco Furlanije-Juljske krajine, ki bo danes in jutri nastopila v Wolsbergu na Igrah treh dežel.

Na deželnem prvenstvu v Gorici je Marco Sestan v svojem krstnem nastopu na 800 m zasedel peto mesto z odličnim časom 2'08"9. Če upoštevamo, da je borovec letnik 1976 in je tekmoval v konkurenci tudi starejših naraščajnikov (letnik 1974/75), je to vsekakor zelo spodbuden dosežek.

Federico Gelfi pa je v Gorici v skoku v višino osvojil 8. meto (165 cm) in si je s tem rezultatom prislužil mesto v deželni reprezentanci.

Tudi ostali Borovi atleti so se v Gorici še kar dobro orezali. Andrej Gelfi je na 100 m osvojil 13. mesto z 12"5 in 11. na 200 m z rezultatom 25"3. Furio Pillan je bil 11. na 100 m (12"3), Maks Černigoj pa je tekmoval v metu kopja in dosegel znamko 30,98 m.

Izbor dveh Borovih tekmovalcev v deželno reprezentanco je vsekakor za društvo in za sama atleta lepo priznanje.

Ksenija Breclj četrti v Italiji

Članica TPK Sirena Ksenija Breclj je na italijanskem prvenstvu v športnem ribolovu, ki je bilo konec tedna v Falconari Marittima pri Anconi, dosegla lep podvig. V konkurenci kar 120 tekmovalk je v kategoriji juniores osvojila odlično četrto mesto.

Več o tem dogodku bomo še poročali.

Z lahkotnimi »šilci« na kronometer po Vipavi

Letos je lepo vreme ugodno vplivalo na dejavnost kajakašev in kanuistov povsod po Primorski. Višek je bil dosežen s SP, ki se je odvijalo v Bovcu.

V veliko bolj omejenih kakovostnih in organizacijskih razsežnostih so tudi naši kajakaši - rekreativci nadaljevali z že več kot pet let trajajočo prisotnostjo na Soči in Vipavi. Poleg pobud posameznikov, treningov, lagodnega veslanja in ogledov prog sta bili na vrsti tudi dve večji pobudi: skupinski spust po Soči od Goriškega razstavišča do avtocestnega mostu v Sovodnjah

ter 6. mednarodna Soška regata od Solkana do Podgore.

V soboto, 21. t.m. popoldne je na vrsti še tretja možnost skupnega doživljanja veslanja na lahkotnih "šilcih", kot v slovenščini pravimo kajakom. Tokrat prireja Kajak kanu društvo "Šilec", ki se je konec tega poletja oblikovalo iz skupine že vrsto let vztrajajočih veslačev, pod pokroviteljstvom ZSSDI tekmovalni spust na kronometer po Vipavi. Tokratna izbira Vipave ni slučajna, niti ni prva, kajti prav je, da na obeh rekah izpričamo prisotnost, ki je - razen z domačimi ribiči - zamr-

la zaradi spremenjenih življenjskih navad in zanimanj.

Vsi, ki imate (nepotopljiv) kajak, rešilni jopič, krovnico in veslo, ste vabljeni na zbirno mesto pri Pipanovih hlevih ob cesti Gabrje - Rubi-je ob 15. uri. Organizacijsko bo tekmovalje neoporečno, a v prijateljskem vzdušju. Tekmovali bomo na razdalji 300 in 1500 metrov, pokali so zagotovljeni za prve tri najboljše. Nagrajevanje bo na dvorišču gostilne v Rubijah predvidoma ob 17.30. Vpisovanje na štartu, dodatni podatki na sedežu ZSSDI v Gorici, Ul. Malta 2 (tel. 33029). (R.A.)

Kotalkanje: od danes do petka v Rosetu degli Abruzzi

Samo Kokorovec na EP

Od danes do petka bo v Rosetu degli Abruzzi evropsko kotalkarsko prvenstvo, na katerem bo, kajpak, z italijansko reprezentanco nastopil tudi poletovec Samo Kokorovec.

Spored evropskega prvenstva predvideva za današnji dan tekmovalje v obveznih likih, jutri kratek program, v petek pa dolgi program. Favoriti za kolajne na tem prvenstvu so kot vsa ta leta italijanski, nemški in tudi španski tekmovalci.

Samo Kokorovec se je kot običajno pod vodstvom Petra Brleca temeljito pripravil tudi za to preizkušnjo. Veliko je treniral in pilil razne elemente.

Naš najboljši športnik je v ponedeljek odpotoval v Roseto, kjer je včeraj treniral na licu mesta. Danes dopoldne pa ga čaka prva preizkušnja, nastop v obveznih likih.

Glede na izkušnjo Poletovega kotalkarja, na njegove velike uspehe na vseh mednarodnih tekmovanjih od njega pričakujemo še en podvig, eno od kolajn.

Na nedeljskem tekmovanju v rolkanju

David Bogatec prvi v Logatcu

Na nedeljskem tekmovanju v Logatcu, kjer so se spoprijeli s precej naporno progo in ostro konkurenco (prisotni so bili namreč tudi tekači lanske jugoslovanske reprezentance v teku na smučeh), so se rolkarji Mladine Resco dobro odrezali, kar velja še zlasti za Davida Bogatca.

Tekmovalje je priredil domači tekaški smučarski klub, nastopilo pa je več kot 100 rolkarjev v zastopstvu 9 društev, ki so se pomerili na treh razdaljah: najmlajši na 2 km, mladinci na 5 km ter juniorji in člani na 8 km.

Mladina Resco je nastopila z osmimi svojimi člani. Kot smo dejali, je bil Bogatec med starejšimi pionirji izvrsten prvi v konkurenci 27 drugih rolkarjev.

Med najmlajšimi, kjer pa je bila konkurenca manj številna, je zmagal Mitja Tretjak, med dekleti je v isti kategoriji osvojila prvo mesto Mateja Bogatec, Jelka Bogatec pa je bila druga.

Tudi ostali člani Mladine Resco so bili solidni. Pri mladincih je Mitja Košuta pristal na 12. mestu, isto uvrstitev si je pri starejših mladincih zagotovil Mauro Nadlišek, Erik Iori, ki je imel zvrhano mero smole, je bil štirinajsti, Rajko Zečevič pri juniorjih pa šesti. (B.B.)

Nogometna šola B. Oblaka v Doberdobiu lepo uspela

Prejšnji teden se je na doberdobskem nogometnem igrišču v prireditvi domačega Športnega združenja Mladost končala tridnevna šola Braneta Oblaka. Udeležili so se je cicibani in začetniki Mladosti in Sovodenj. Okrog 28 tečajnikov je lahko tako obogatilo svoje nogometno znanje. Tečaj so vodili trije priznani slovenski trenerji, in sicer Rudi Corn, Matjaž Jakopič in Franci Sivko. Zadnji dan je prišel na obisk še mentor šole, dolgoletni državni reprezentant Brane Oblak. Naši najmlajši so tako lahko iz prve roke spoznali lepoto vrhunskega nogometa, saj je Oblak poskrbel na igriv način za uspešno poučno ekshibicijo.

Na sliki (foto Mario Ferletič): udeleženci tečaja z Branetom Oblakom, trenerji in odborniki SZ Mladost.

Pogovor z našim košarkarjem Markom Lokarjem

»Veliko mi je pomenila ameriška košarkarska šola«

Marko Lokar, letnik 1969, sodi med najuspešnejše slovenske košarkarje, saj je kljub dokaj mladim letom imel že vrsto pestrih košarkarskih in tudi drugih življenjskih preizkušenj.

S košarko se je začel ukvarjati zelo mlaj, ko je pri Boru igral minibasket in propagando. Ker so bile takratne razmere pri slovenskem društvu neurejene, se je Marko odločil za najkakovostnejše tržaško društvo in prestopil v postavo dečkov Don Bosca, kjer se je pod vodstvom trenerja Ceccottija navadil vseh košarkarskih prvin, ki so mu še sedaj še kako dobrodošle. Ob prestopu Marka Lokarja v neapeljsko društvo A-1 lige, kjer igra kot standardni playmaker, smo ga prosili za razgovor, ki se pričinja nenavadno takole ...

Marko, kljub temu da si desničar, uporabljaš zelo pogosto levo roko. Kako to?

»V prvih letih igranja, ko me je vadil, po mojem mnenju, najboljši tržaški trener Ceccotti, sem odločil, da bom vso sezono v kategoriji naraščajnikov igral kot levičar. Vodil sem, podajal in celo metal sem le z levo roko, kar mi je omogočilo, da mi je sedaj vseeno, s katero roko igram.«

Že pri 15 letih si se opredelil za enoletno izkušnjo v ZDA, kar ni običaj za naše okolje. Kako se ti je porodila ta zamisel?

»Košarka mi je vedno pomenila zelo dosti, na poletnem kampu pa mi je trener De Sisti priporočil to možnost, da bi se lahko čimveč posvetil temu športu, kar se je tudi pripetilo. Odšel sem v Philadelphia v High School McDavid. To ni bila zame le dobra košarkarska šola, temveč učile sem se angleščine, poleg tega je bila zame tudi odlična življenjska izkušnja.«

Dve sezoni si igral tudi pri Jadranu, zatem pa si prestopil k Stefanelu?

»K Jadranu sem prestopil takoj po izkušnji v Philadelphii, igral sem najprej pod vodstvom Andreja Žagarja, naslednje leto pa je bil trener Peter Brumen. Z 18. letom sem prestopil k Stefanelu, kjer sem igral dve leti v B-1 ligi. V drugem letu smo napredovali v A-2 ligo, po nekaj mesecih pa sem se ponovno podal v Ameriko, kjer sem živel in igral v koledžu Siton Hall. Tam sem ostal skoraj dve leti, saj sem se zaradi znane afere glede vojne v Iraku predčasno vrnil v Trst, kjer sem s Stefanelom odigral zadnji del prvenstva, do play-offa s Philipsom iz Milana.«

Kaj bi povedal o svoji drugi ameriški izkušnji?

»Kratko rečeno, je bilo izredno. Imel sem se čudovito, spoznal sem mnogo ljudi, živel sem v novem za Tržačane zelo oddaljenem načinu življenja in mišljenja. Seveda sem se zlasti v začetku moral spoprijeti z logističnimi težavami, vezane predvsem na jezik, šole in navade. K sreči nisem bil sam, saj

mi je vedno ob strani stala Lara, moja žena, s katero sva se poročila lani poleti.«

Povej nam na kratko nekaj o ameriški košarki v koledžih, o kateri mnogi trdijo, da je najkakovostnejša na svetu?

»S tem se povsem strinjam, saj je nivo celo boljši od italijanske A-1 lige. Na tisoče fantov da vse od sebe, da bi se postavili v ospredje, saj le najboljši prestopijo v NBA. Igranje pa je strogo povezano s študijem. Kot igralci smo prejeli posebno štipendijo, v zameno pa smo se morali mnogo posvečati tudi lekcijam. Osebo sem se opredelil za ekonomijo. Imel sem na razpolago stanovanje, dovolj časa pa mi je ostajalo tudi za druge aktivnosti, nekje najrajši pa sem zahajal v Manhattan Opero.

Zelo pogosto, ko je govora o Marku Lokarju, naletiš na kak članek o tvojem posebnem karakterju, češ da si neprevdljiv, »zmešan« in da te je dokaj težko imeti v ekipi ...

»Ni ravno tako. Moj značaj je tak, da povem vse to, kar mislim. Ne skrivam resnice. V profesionalnem svetu košarke pa je to velika napaka. Moraš se prilagoditi in biti zelo oprezen pri vsakem stavku, ob vsakem primeru.

Vedno so te uvrščali med najboljšje tržaške play-makerje zadnjega desetletja. Kdaj pa si se razvil v igralca najvišje kategorije?

»Vse je potekalo zelo enakomerno. Zelo dosti pa mi je koristila ameriška izkušnja. Veliko sem odnesel tudi od nastopanja Stefanela v play-offu, ko smo se enakovrendo borili z Philipsom v četrtfinalu italijanskega prvenstva. Take tekme mnogo pomenijo za vsakega posameznika.«

Kako to, da si zapustil Trst?

»Sem Slovenec in Tržačan in zato bi bilo najbolje, da bi igral v Trstu. Pri Stefanelu bi najbrž igral malo, niso mi zajamčili zadostne minutaže, tako da smo se odločili za drugačno rešitev. Ponudbe in stike sem imel z Livornom, Fabrianom in Firencami, najboljšo pogodbo pa so mi nudili pri neapeljskem društvu, saj so odstopili oba play-makerja Busco in Sbarro. Ponudili so mi profesionalno pogodbo, udobno stanovanje, stanovanje in gotovost igranja. Več si nisem mogel želeli.«

In še to: si videl na delu kakšno slovensko ekipo, oziroma kakega posameznika, ki bi izstopal nad ostalimi?

»Žal najprej zaradi ameriške izkušnje, zatem pa zaradi intenzivnih treningov in obveznosti s Stefanelom nisem imel ne časa in ne priložnosti, da bi prisostvoval kaki tekmi naših ekip. Mnogo dobrega sem slišal in bral o Janu Budinu, o drugih pa vem zelo malo.«

VANJA JOGAN

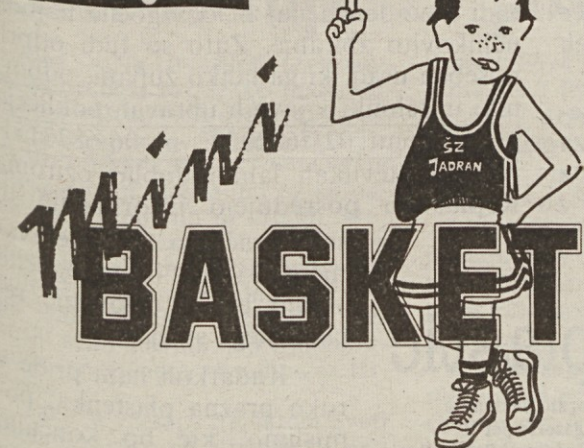
Na sliki: Marko Lokar z ženo Laro.

Vadba minibasketa v polnem teku

Kaj je zabava,

igra,

veselje?

Pridi med prijatelje!

JADRAN BOR BREG DOM KONTOVEL POLET SOKOL

Tečaji minibasketa na Kontovelu, na Opčinah (Polet) in v Nabrežini (Sokol) so se končali. Minikošarkarji teh društev pa bodo s pričetkom šolskega pouka nadaljevali redno vadbo dvakrat ali trikrat tedensko. In z začetkom pouka se bodo začeli tudi treningi minibasketa pri ostalih naših košarkarskih društvih (pri Boru, Bregu in Domu).

Tečaji pri Kontovelu, Poletu in Sokolu so dobro uspeli in povsod je bil priliv novih minikošarkarjev dokajšen.

Medtem so se na pobudo SZ Jadran že sestali košarkarski delavci, ki se ukvarjajo z minibasketom, in načrtali letošnji program dela na tem področju. Poleg tradicionalnih Jadranskih turnirjev Igre pod košema (v tej sezoni za letnike 1982 in mlajše) ter Trofeje Jadran (za letnike 1980 in mlajše) so letos izoblikovali plakat (levo na sliki), da bi propagirali minibasket med našimi najmlajšimi. Plakat je delo našega košarkarja Petra Furlana.

Glede Igre pod košema in Trofeje Jadran so se že prijavile vse ekipe, ki so nastopile v lanskii sezoni. V obeh kategorijah pa bo letos nastopila tudi Postojna, kar kaže, da sta obe Jadranski prireditvi kar odmevni. Za Igre pod košema bodo letos uvedli nekaj novosti (nove igre), nastopili pa bodo Bor, Breg, Divača, Kontovel, Polet, Postojna, Sežana in Sokol. Za Trofeje Jadran pa bo konkurenca še številnejša, in sicer: Bor, Breg, Divača, Dom, Kontovel, Polet, Postojna, Sežana in Sokol.

Naročnina: mesečna 22.000 lir - celoletna naročnina 264.000 lir; v SFRJ številka 10.00 din; mesečna naročnina 230.00 din.

Poštni tekoči račun za Italijo

Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ: žiro račun 50101-601-85845

ADIT 61000 Ljubljana

Vodnikova 133 - Telefon 554045-557185

Fax 061/555343

Oglaš: ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 80.000 lir; finančni in legalni oglaš 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 120.000 lir. Ob praznikih povisek 20%. IVA 19%. Oglaš iz dežele Furlanije-Julij-ske krajine se naročajo pri oglašni agenciji PUBLI-EST srl - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

Mali oglaš: 950 lir beseda; osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. IVA 19%. Naročajo se v uredništvu Primorskega dnevnika - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-611.

primorski dnevnik

sreda, 18. septembra 1991

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460894 - Fax 040/772418
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 533382 - 535723 - Fax 0481/532958
CEDAD - Ul. Ristori 28
Tel. (0432) 731190

Glavni urednik Dušan Udovič
Odgovorni urednik Vojimir Tavčar

Izdaja ZTT
Tiska EDIGRAF

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

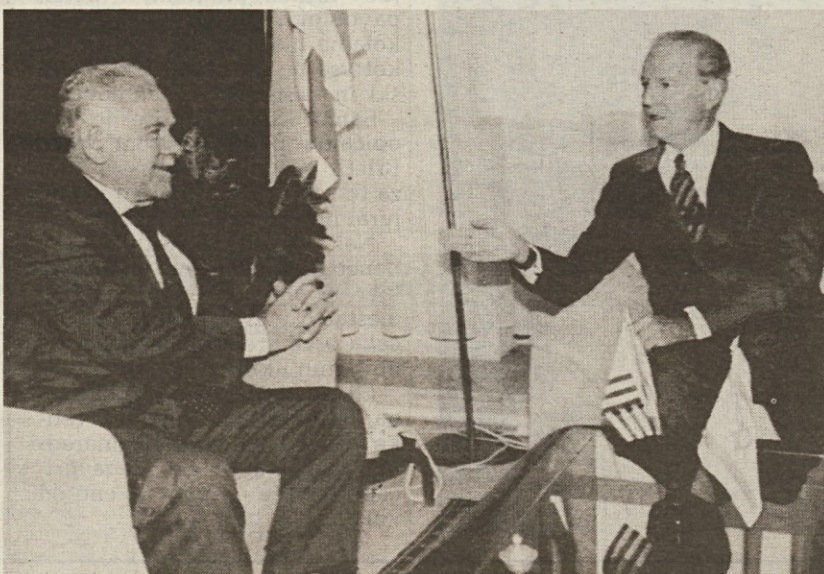
Ameriški državni tajnik Baker je včeraj nadaljeval mirovno misijo v Egiptu Izrael še vztraja pri svojih pogledih a ne nasprotuje mirovni konferenci

TEL AVIV — Medtem ko je ameriški državni tajnik Baker včeraj prispel v Kairo, kjer se bo o bližnjevzhodni krizi pogovarjal s svojim kolegom Abujem Muso in z egiptovskim predsednikom Mubarakom, pa v Izraelu polagajo prvi obračun Bakerjeve misije.

Izraelsko-ameriškega spora zaradi sklepa, da se za 3 mesece zamrzne sprejetje ameriških jamstev za finančno posojilo Izraelu, niso odpravili. Še več, Baker je vztrajal pri oceni, da je gradnja novih židovskih naselij na zasedenih arabskih ozemljih »ovira na poti trajnega miru za Bližnji vzhod«. Vsekakor pa se bodo pogajanja o tem kočljivem vprašanju nadaljevala. ZDA so se baje obvezale, da januarja ne bodo več ovirale sprejetja finančnih jamstev in da bodo celo prispevale za kritje višjih obresti, ki jih bo imel Izrael zaradi pomanjkanja ameriških jamstev.

Baker je med drugim poudaril, da ni nihče toliko pomagal Izraelu kot prav Washington. Ob tem je spomnil na ameriško pomoč, ko so z zračnim mostom iz Etiopije spravili na varno etiopske temnopolte Žide.

Neuspeh glede sedanjega spora je vsaj nekoliko omilil načelni pristane Izraela k pismenim obvezam za začetek mirovne konference. Besedilo osnutka bodo morali seveda še dodatno »izpiliti«. Spodbudna pa je tudi vest, da so tudi palestinski predstavniki z zasedenih arabskih ozemelj v glavnem pristali na to besedilo, ki ima za cilj uresničitev resolucij 242 in 338 OZN o »miru v zameno za ozemlja«. Vodja palestinske delegacije Faisal Huseini je včeraj že odpotoval v London, kjer bo o vsebini sporazuma seznanil predstavnike PLO.

Ameriški državni tajnik Baker in predsednik izraelske vlade Šamir med včerajšnjimi dopoldanskimi pogovori (Telefoto AP).

Ritz vabi Waldnerja k odstopu

BOCEN — »Po vsem, kar se je bilo zgodilo, bi sam na mestu Christiana Waldnerja napravil primerne zaključke.« Tako je neuspeh nedeljskega pantirolskega zborovanja na Brennerju v pogovoru z novinarji komentiral predsednik Južnotirolske ljudske stranke (SVP) Roland Ritz. Predlagati Waldnerjevo izključitev iz stranke namreč po njegovih besedah ni naloga SVP, saj je bil glavni pobudnik zborovanja izvoljen v vrstah strankine mladinske zveze in bi torej samo ta lahko predlagala nezaupnico Waldnerju. Lahko bi to stroil tudi sam kot predsednik stranke - je dodal Ritz - saj mi to statut dovoljuje, vendar tega ne nameravam storiti.

Ritz je ob tej priložnosti še enkrat odločno obsodil nedeljsko zborovanje in ga ocenil za škodljivega tako za odnose z Rimom, kot za počutje na Južnem Tirolskem.

Lisice za petnajst trgovcev z mamili

TRANI — Po nalogu državnega pravdnštva v Tranju (pokrajina Bari) se je včeraj ob zori začela bliskovita simultana akcija, s katero so policijski oddelki v Apuliji, Laciju in Lombardiji spravili za zapah 15 prekupčevalcev z mamili. Na seznamu nepridipravov je tudi ime 33-letnega bančnega uradnika Gianpasquala Casalina iz Bisceglieja pri Bariju, ki doslej še ni imel opravka s pravico. Preiskovalci domnevajo, da je prav on šef kriminalne organizacije, ki se je ukvarjala s tihotapljenjem in prekupčevanjem heroina, kokaina, hašiša in marihuane. V Casalinovem stanovanju so agenti našli 280 gramov čistega heroina in ostali material, ki jim bo služil za sled pri razkrinkavanju te razvejane organizacije kriminalcev, ki se je z drogo zalagala v severni Italiji. Med operacijo so bili zaplenjeni tudi številni avtomobili tatinskega izvora, ki so jih nepridipravi primerno priredili in opremili z avtentičnimi registrskimi tablicami in dokumenti uničenih avtomobilov. Le-te so kupovali na odpadku in njihove tablice uporabili za ukradene avtomobile, ki so jih potem drago prodajali, izkupiček pa vlagali v nakup mamili.

Italijani znajo biti tudi skromni

RIM — Povprečna italijanska družina meni, da je mogoče živeti in dostojno preživeti z 1.930.000 lirami na mesec. Člani take družine sicer priznavajo, da si s tem denarjem ne morejo privoščiti nobenega luksusa, vendar se tudi ne čuti prikrajšana.

Podatek je posredoval statistični zavod Doxa, ki je anketiral dva tisoč tako imenovanih vzorčnih družin s severne, srednje in južne Italije ter z otokov. Najzajhtevnejše družine so s severa, kar je tudi razumljivo, saj je življenjski standard na splošno višji, najmanj zahtevni pa so na otokih. Podatki, ki se nanašajo na posamezna mesta, so pokazali, da potrebujejo največ denarja Rimljani, takoj za njimi so Florentinci. Menijo namreč, da bi za dostojno preživetje potrebovali vsaj 2.200.000 tisoč lir na mesec. Iz še podrobnejšega pregleda podatkov je razvidno, da so najzahtevnejši mladi od 15 do 24 leta.

Medvedja kopalnica

Kosmatinček Miša je ljubljenelec losangeleškega živalskega vrta in kot tak si lahko privoščil marsikaj, tudi osebni kopalni kotic. Toka kaj, ko bo kad vsak čas pretesna (Telefoto AP)

Ponudimo prihodnost odvrženi plastiki!

Ko je bila še polna detergenta ali mehčalca za vaše najljubše puloverje, se je tej plastenki dobro godilo in med enim ter drugim pranjem je počivala na svojem prostoru skupaj s sorodnimi proizvodi. Toda kot vseh stvari je bilo tudi detergenta enkrat konec, takrat pa se je plastenka v trenutku spremenila v navaden kos plastike, ki ga je treba odvreči.

Na njeno mesto so postavili novo plastenko z lepo barvasto etiketo, stari, izpraznjeni plastenki pa grozi grd konec med odpadki, kjer bo pozabljena od vseh obležala brez prihodnosti.

Prav zato pa je nastal Replastic, vsedržavni konzorcij za reciklažo plastenk za tekočine. Konzorcij je nastal v soglasju z ministrstvom za okolje in industrijo, v njem pa sodelujejo proizvajalci, uvozniki, združenja za predelavo plastike, uporabniki in distributerji.

Replastic je torej privatni konzorcij, ki bo skrbel za reciklažo plastenk, v katerih so bile osvežilne pijače, kozmetični pripomočki

ki, detergenti in drugo. Zato je že v prvih dneh septembra konzorcij po vsej Italiji določil centre, kjer bodo sprejemali plastiko, ki jo bodo s pomočjo občanov zbrale občine. Na podlagi ekoloških in gospodarskih kriterijev se bo nato Replastic odločil, ali bo staro plastiko uporabil za proizvodnjo novih materialov, za proizvodnjo energije, kot kurivo, ali pa kot dodatek pri cestnem bitumnu.

Replastic krajevnim upravam nudi tudi metode, ki naj bi omogočile najbolj učinkovito zbiranje. Zato so tudi odprli poseben urad, ki ga lahko župani, odborniki in tehniki v javnih upravah pokličejo po telefonu 02/76020502 in 06/6833151. Na teh številkah lahko dobijo oziroma Replasticu posredujejo informacije in

tako začnejo s sodelovanjem, ki naj bi omogočilo vedno boljše delovanje reciklažnega stroja.

Kadarkoli nam pride v roko prazna plastenka, pomislimo, kje bo končala: njena prihodnost je odvisna od nas vseh.

Replastic

Consorzio Nazionale
Obbligatorio per il
Riciclaggio di Contenitori
in Plastica per Liquidi

KJER SE KONČA PLASTIKA, SE ZAČENJA REPLASTIC.

